„Каолин” ЕАД

Консолидиран финансов отчет

за годината, завършваща на 31 декември 2018

Съдържание

Консолидиран финансов отчет

Консолидиран отчет за финансовото състояние 1
Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход 3
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал 4
Консолидиран отчет за паричните потоци 6
Бележки към консолидирания финансов отчет 7

Консолидиран годишен доклад за дейността

Доклад на независимия одитор

Консолидиран отчет за финансовото състояние

В хиляди лева	*Бележка*	31 декември 2018	31 декември 2017
Активи			
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	*13*	123,338	110,226
Нематериални активи	*14*	4,521	2,600
Репутация	*14*	3,020	1,999
Отсрочени разходи		157	21
Други финансови активи		7	119
Отсрочени данъчни активи	*15*	3,324	3,318
Общо нетекущи активи		**134,367**	**118,283**
Материални запаси	*16*	24,150	24,447
Текущи данъци за възстановяване	*15*	7	23
Търговски и други вземания	*17*	26,933	22,539
Предплащания		7,967	2,636
Вземания от свързани лица	*27*	55	80
Парични средства и еквиваленти	*18*	15,322	31,596
Активи държани за продажба		4	77
Общо текущи активи		**74,438**	**81,398**
Общо активи		**208,805**	**199,681**

Бележките на страници 7 до 68 са неразделна част от този консолидиран финансов отчет.

Консолидиран отчет за финансовото състояние (продължение)

В хиляди лева	*Бележка*	31 декември 2018	31 декември 2017
Собствен капитал			
Регистриран капитал		50,000	50,000
Резерви		57,769	35,732
Печалби и загуби		58,202	60,382
Общо собствен капитал за собствениците на Дружеството	*19*	**165,971**	**146,114**
Неконтролиращо участие	*28*	3,096	2,771
Общо собствен капитал		**169,067**	**148,885**
Пасиви			
Заеми и кредити	*20*	-	5,206
Доходи на наети лица	*22*	1,401	1,567
Отсрочени приходи	*23*	936	1,077
Провизии	*24*	6,279	6,356
Общо нетекущи пасиви		**8,616**	**14,206**
Текущи данъчни задължения	*15*	122	372
Заеми и кредити	*20*	5,206	13,584
Търговски и други задължения	*25*	21,646	21,573
Пасиви по договори с клиенти	*6*	1,432	-
Отсрочени приходи	*23*	217	257
Провизии	*24*	714	718
Задължения към свързани лица	*27*	1,785	86
Общо текущи пасиви		**31,122**	**36,590**
Общо пасиви		**39,738**	**50,796**
Общо собствен капитал и пасиви		**208,805**	**199,681**

Бележките на страници 7 до 68 са неразделна част от този консолидиран финансов отчет.

Волф Харлфингер
Изпълнителен директор

Радомир Чолаков
Изпълнителен директор

Ирина Стоянова
Главен счетоводител

Съгласно доклад на независимия одитор:
КПМГ Одит ООД

Иван Андонов
Управител

Мария Пенева
Регистриран одитор,
отговорен за одита

Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход

За годината, завършваща на 31 декември

В хиляди лева	*Бележка*	2018	2017
Приходи	*6*	175,126	181,897
Други доходи	*7*	3,681	2,368
Разходи за материали	*8*	(34,932)	(37,082)
Разходи за външни услуги	*9*	(68,552)	(68,803)
Разходи за амортизация	*13, 14*	(11,606)	(10,620)
Разходи за персонала	*10*	(29,086)	(27,535)
Други оперативни разходи	*11*	(2,508)	(3,112)
Загуба от обезценка на търговски вземания	*5, 26*	(108)	-
Себестойност на продадените стоки и материали		(7,750)	(6,593)
Изменение в наличностите от готова продукция и незавършено производство	*16*	(454)	1,401
Резултат от оперативна дейност		**23,811**	**31,921**
Финансови приходи		880	121
Финансови разходи		(626)	(1,409)
Нетни финансови приходи/(разходи)	*12*	**254**	**(1,288)**
Печалба преди данъци		**24,065**	**30,633**
Разходи за данъци	*15*	(2,806)	(2,957)
Печалба за периода		**21,259**	**27,676**
Друг всеобхватен доход			
Компоненти, които са или могат да бъдат впоследствие рекласифицирани в печалбата или загубата:			
Чуждестранна дейност – курсови разлики от превалутиране		(1,102)	(213)
Компоненти, които няма да бъдат впоследствие рекласифицирани в печалбата или загубата:			
Преоценки на задължение по план с дефинирани доходи		202	(96)
Друг всеобхватен доход за периода, нетно от данъци		(900)	(309)
Общо всеобхватен доход за периода		**20,359**	**27,367**
Печалба за:			
Акционери на Дружеството		21,119	27,491
Неконтролиращо участие	*28*	140	185
Печалба за периода		**21,259**	**27,676**
Общо всеобхватен доход за:			
Акционери на Дружеството		19,898	27,668
Неконтролиращо участие		461	(301)
Общо всеобхватен доход за периода		**20,359**	**27,367**

Бележките на страници 7 до 68 са неразделна част от този консолидиран финансов отчет.

Волф Харлфингер
Изпълнителен директор

Радомир Чолаков
Изпълнителен директор

Ирина Стоянова
Главен счетоводител

Съгласно доклад на независимия одитор:
КПМГ Одит ООД

Иван Андонов
Управител

Мария Пенева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал

В хиляди лева	Регистрирани капитал	Резерви	Резерв от превалутиране	Печалби и загуби	Общо	Не контролиращо участие	Общо собствен капитал
Баланс на 1 януари 2017	**50,000**	**31,597**	**(16,259)**	**52,487**	**117,825**	**3,760**	**121,585**
Общо всеобхватен доход за годината							
Печалба за годината	-	-	-	27,491	27,491	185	27,676
Друг всеобхватен доход	-	-	273	(96)	177	(486)	(309)
Общо всеобхватен доход за годината	**-**	**-**	**273**	**27,395**	**27,668**	**(301)**	**27,367**
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал							
Дивиденти	-	-	-	-	-	(62)	(62)
Промени в участия в дъщерни предприятия							
Придобиване на неконтролиращо участие без промяна в нивото на контрол	-	-	-	621	621	(626)	(5)
Общо сделки с акционери, отчетени в собствения капитал	**-**	**-**	**-**	**621**	**621**	**(688)**	**(67)**
Трансфер между резерви въз основа на решение на акционерите	-	20,121	-	(20,121)	-	-	-
Баланс на 31 декември 2017	**50,000**	**51,718**	**(15,986)**	**60,382**	**146,114**	**2,771**	**148,885**

Бележките на страници 7 до 68 са неразделна част от този консолидиран финансов отчет.

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал (продължение)

В хиляди лева	Регистриран капитал	Резерви	Резерв от превалутиране	Печалби и загуби	Общо	Не контролиращо участие	Общо собствен капитал
Баланс на 31 декември 2017	**50,000**	**51,718**	**(15,986)**	**60,382**	**146,114**	**2,771**	**148,885**
Корекции от първоначално прилагане на МСФО 9, нетно от данъци	-	-	-	(117)	(117)	-	(117)
Коригиран баланс на 1 януари 2018	**50,000**	**51,718**	**(15,986)**	**60,265**	**145,997**	**2,771**	**148,768**
Общо всеобхватен доход за годината							
Печалба за годината	-	-	-	21,119	21,119	140	21,259
Друг всеобхватен доход	-	-	(1,423)	202	(1,221)	321	(900)
Общо всеобхватен доход за годината	**-**	**-**	**(1,423)**	**21,321**	**19,898**	**461**	**20,359**
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал							
Дивиденти	-	-	-	-	-	(60)	(60)
Промени в участия в дъщерни предприятия							
Придобиване на неконтролиращо участие без промяна в нивото на контрол	-	-	-	76	76	(76)	-
Общо сделки с акционери, отчетени в собствения капитал	**-**	**-**	**-**	**76**	**76**	**(136)**	**(60)**
Трансфер между резерви въз основа на решение на акционерите	-	23,460	-	(23,460)	-	-	-
Баланс на 31 декември 2018	**50,000**	**75,178**	**(17,409)**	**58,202**	**165,971**	**3,096**	**169,067**

Бележките на страници 7 до 68 са неразделна част от този консолидиран финансов отчет.

Волф Харлфингер
Изпълнителен директор

Радомир Чолаков
Изпълнителен директор

Ирина Стоянова
Главен счетоводител

Съгласно доклад на независимия одитор:
КПМГ Одит ООД

Иван Андонов
Управител

Мария Ценева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Консолидиран отчет за паричните потоци

За годината, завършваща на 31 декември

В хиляди лева	*Бележка*	2018	2017
Парични потоци от оперативна дейност			
Постъпления от клиенти		194,942	205,671
Плащания на доставчици		(128,531)	(133,727)
Плащания на персонала и социално осигуряване		(25,363)	(23,817)
Платени данъци (без корпоративен)		(4,071)	(3,484)
Платен корпоративен данък		(2,879)	(3,132)
Други		(4,207)	(6,858)
Нетен паричен поток от оперативна дейност		**29,891**	**34,653**
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Предоставени заеми		(605)	(615)
Постъпления от продажбата на имоти, машини, съоръжения и оборудване		80	120
Придобиване на нематериални активи		(1,076)	(948)
Придобиване на имоти, машини, съоръжения и оборудване		(29,254)	(24,008)
Плащания за придобиване на други инвестиции		(1,459)	-
Други плащания		-	(94)
Нетен паричен поток за инвестиционна дейност		**(32,314)**	**(25,545)**
Паричен поток от финансова дейност			
Постъпления от увеличение на капитал на дъщерни дружества от миноритарни акционери		25	21
Изплатени заеми	*20*	(13,535)	(6,559)
Платени лихви	*20*	(296)	(694)
Платени дивиденти на миноритарните акционери		(45)	(60)
Уреждане на деривативи	*20*	-	(2,934)
Нетен паричен поток за финансова дейност		**(13,851)**	**(10,226)**
Нетно (намаление) на пари и парични еквиваленти		**(16,274)**	**(1,118)**
Пари и парични еквиваленти на 1 януари		31,596	32,714
Пари и парични еквиваленти на 31 декември	*18*	**15,322**	**31,596**

Бележките на страници 7 до 68 са неразделна част от този консолидиран финансов отчет.

Волф Харлфингер
Изпълнителен директор

Радомир Чолаков
Изпълнителен директор

Ирина Стоянова
Главен счетоводител

Съгласно доклад на независимия одитор:
КПМГ Одит ООД

Иван Андонов
Управител

Мария Пенева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Бележки към консолидирания финансов отчет

1. Статут и предмет на дейност 8
2. База за изготвяне 8
3. Функционална валута и валута на представяне 8
4. Използване на приблизителни оценки и преценки 8
5. Промяна в значимите счетоводни политики 11
6. Приходи 15
7. Други доходи 18
8. Разходи за материали 18
9. Разходи за външни услуги 19
10. Разходи за персонала 19
11. Други оперативни разходи 20
12. Финансови приходи и разходи 20
13. Имоти, машини, съоръжения и оборудване 21
14. Нематериални активи и репутация 24
15. Данъци 27
16. Материални запаси 29
17. Търговски и други вземания 30
18. Пари и парични еквиваленти 30
19. Капитал и резерви 31
20. Заеми и кредити 32
21. Потенциални задължения 34
22. Доходи на наети лица 35
23. Отсрочени приходи 36
24. Провизии 36
25. Търговски и други задължения 37
26. Финансови инструменти 37
27. Свързани лица 46
28. Дъщерни предприятия и НКУ 48
29. Концесионни договори 51
30. Събития след датата на отчетния период 51
31. База за измерване 52
32. Значими счетоводни политики 52
33. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени 67

Бележки към консолидирания финансов отчет

1. Статут и предмет на дейност

„Каолин" ЕАД е акционерно дружество с двустепенна система на управление, регистрирано в Русенски Окръжен Съд и пререгистрирано в Агенцията по вписванията с ЕИК 827182866.

Седалището и адреса на управлението на Дружеството е: България, гр. Сеново, община Ветово, ул. "Дъбрава" № 8.

Дружеството е част от групата на „Кварцверке интернешънъл" ГмбХ в България. Едноличен собственик на капитала на „Каолин" ЕАД е „Кварцверке интернешънъл" ГмбХ, регистрирано във Федерална Република Германия. Крайно контролиращо лице е „Кварцверке интернешънъл" ГмбХ.

Консолидираният финансов отчет на Дружеството за годината, завършваща на 31 декември 2018 г., включва отчета на Дружеството и тези на дъщерните дружества (заедно наименовани като "Групата" и поотделно като „Дружествата от Групата").

Основният предмет на дейност на Групата е добив на пясъци и нерудни суровини и тяхната преработка. Основните произвеждани продукти са каолин, кварцов пясък, шамот, фелдшпат, глина и карбонатни пълнители. Групата има дейности в България, Сърбия, Украйна и Турция. Производствената дейност се извършва в България, Сърбия и Украйна, докато дружеството от групата в Турция е търговско дружество.

Надзорният съвет на Дружеството е с вписан състав към 31 декември 2018 г.: Робърт Линдеманн-Берк – Председател и членове: Проф. Райнер Кирхдьорфер и Евгений Якимов Иванов

Управителният съвет на Дружеството е с вписан състав към 31 декември 2018 г.: Волф Харлфингер - председател и членове: Димитър Ангелов, Ивайло Тиманов и Радомир Чолаков.

Дружеството се представлява във всички случаи пред трети лица заедно от всеки двама от изпълнителните членове на Управителния съвет.

2. База за изготвяне

Този консолидиран финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

Консолидирания финансовият отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет на 25 март 2019 г.

Детайлна информация за счетоводните политики на Групата, включително промени, са оповестени в бележка 32.

3. Функционална валута и валута на представяне

Този консолидиран финансов отчет е представен в Български лева (BGN), която е функционалната валута на Дружеството-майка. Цялата финансова информация представена в лева е закръглена до хиляда, освен когато е посочено друго.

4. Използване на приблизителни оценки и преценки

При изготвянето на този консолидиран финансов отчет, ръководството е направило преценки, приблизителни оценки и допускания, които влияят на прилагането на Груповите счетоводни политики и на отчетените суми на активите и пасивите, приходите и разходите. Реалният резултат може да бъде различен от тези приблизителни оценки.

Приблизителните оценки и основните допускания се преразглеждат текущо. Преразглеждането на приблизителните оценки се признава проспективно.

Бележки към консолидирания финансов отчет

4. Използване на приблизителни оценки и преценки (продължение)

(а) Преценки

Информация за критични преценки, направени при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху признатите суми в консолидирания финансовия отчет, се съдържа в следните бележки:

Бележка 13 – Имоти, машини, съоръжения и оборудване.

Разходи за разкривка – Групата понася разходи за отстраняване на отпадъчни минни материали (разходи за разкривка) при операциите си във фаза „Разработване" и фаза „Производство" на открита мина. През фаза „Производство", разходите за разкривка (производствените разходи за разкривка) могат да бъдат понесени във връзка с производството на материални запаси в съответния период или във връзка със създаване на подобрен достъп за добивните дейности в бъдеще. Първите разходи се включват като част от себестойността на материалните запаси, докато вторите се капитализират като актив за дейности по разкривка, когато са изпълнени определени условия. Съществени преценки се изискват за разграничаването между разходи за разкривка във фаза „Разработване" и разходи за разкривка във фаза „Производство" и за разделянето между разходи за разкривка, които са свързани с добиване на материалния запас и такива, свързани със създаването на актив за дейности по разкривка. Преценка също е необходима за идентифициране на подходящ измерител на производството, който да се използва за разпределяне на разходите за разкривка, между материалните запаси и актива(ите) за дейност по разкривка за всеки компонент. Групата счита, че съотношението между очакваното количество отпадъчните минни материали, които следва да се отстранят за добива на очаквания обем от полезно изкопаемо е най-подходяща база за разпределяне на разходите за разкривка. В допълнение, Групата използва преценки и оценки при прилагане на метода на производствените единици при определяне на амортизируемия срок на активи за дейности по разкривка.

(б) Несигурност в допусканията и оценките

Информация за несигурност в допусканията и оценките, за които има значителен риск да доведат до съществени корекции в следващата финансова година, се съдържа в следните бележки:

Бележка 13 – Имоти, машини, съоръжения и оборудване

Рудни запаси и приблизителни оценки на полезните изкопаеми

Групата определя своите запаси от полезни изкопаеми, на база информация изготвена от подходящо квалифицирани специалисти, свързана с геоложки и технически данни за размера, дълбочината, формата и класификацията на полезните изкопаеми и подходящи производствени техники и проценти на възстановяване. Такива анализи изискват комплексни геоложки преценки за представяне на данните. Приблизителната оценка за количествата запаси, които се очаква да бъдат добити, е опредена на база фактори като геоложки допускания и преценки, направени при определяне на размера и класа на полезните изкопаеми. Тъй като допълнителна геоложка информация се получава в процеса на експлоатация на кариерата, приблизителните оценки на запасите, които се очаква да бъдат добити могат да се променят. Такива промени могат да имат ефект върху отчетените финансови позиции и резултати от Групата, включително:

- Балансовата стойност на активите свързани с кариерите, машини и съоръжения; и репутация могат да бъдат засегнати поради промяна на очакваните бъдещи парични потоци. Разходите за амортизация в отчета за печалбата или загубата и друг всеобхватен доход могат да се променят, където такива разходи са определени при използване на метода според количеството произведена продукция, или където полезния живот на свързаните активи се промени.
- Капитализираните разходи за разкривка, признати в отчета за финансовото състояние, като част от кариерните имоти могат да се променят при промяна в определените коефициенти на разкривка.
- Провизиите за рекултивация могат да се променят – в случаите, в които промените в приблизителните оценки на запасите имат ефект върху очакванията за това, кога такива дейности ще настъпят и свързаните с тези дейности разходи.

Бележки към консолидирания финансов отчет

4. Използване на приблизителни оценки и преценки (продължение)

(б) Несигурност в допусканията и оценките (продължение)

Бележка 13 - Имоти, машини, съоръжения и оборудване и бележка 14 - Репутация
Сложната и непредсказуема политическа и икономическа обстановка в Украйна, може да наложи корекции на определените от ръководството обезценки на съответните обекти генериращи парични потоци, което може да се отрази на финансовия резултат в следващите отчетни периоди.

Резултатите вследствие утвърдения план за реструктуриране на дейността в Сърбия и подобрение на рентабилността на дъщерното дружество, може да наложи корекции на определените от ръководството обезценки на съответните обекти генериращи парични потоци, което може да се отрази на финансовия резултат в следващите отчетни периоди.

Бележка 16 – Материални запаси
Поради спецификата на производствения процес при производството на каолин и пясък Групата генерира, количества пясък, които не е възможно да бъдат реализирани в краткосрочен план. Тези количества са оценени по тяхната нетна реализуема стойност, като са направени съществени допускания и оценки, които се променят във времето. Несигурности в допусканията могат да доведат до разлика между бъдещите фактически парични потоци и текущо определените суми. В резултат на това, може да настъпят значителни промени в направените от ръководството допускания, което може да се отрази на финансовия резултат в следващите периоди.

Бележка 24 – Провизии за рекултивация

Разходите за възстановяване на кариера ще се понесат от Групата в края на оперативния им живот. Групата оценява своите провизии за рекултивация в края на всеки отчетен период. Крайната стойност на разходите за рекултивация са несигурни и приблизителната оценка на стойността може да се промени в резултат на много фактори, включително оценката на обхвата на разходите, включени в провизията, технологичните промени, регулаторните промени, увеличението на разходите, сравнено с процентите на инфлация и промени в дисконтовите проценти. Тези несигурности могат да доведат до разлика между бъдещите фактически разходи и текущо определените суми. Ето защо, значителни приблизителни оценки и допускания са направени при определяне на провизията за рекултивация. В резултат на това, може да са налице корекции в определената провизия, която може да се отрази на финансовия резултат.

Справедливи стойности

Някои от счетоводните политики и оповестявания на Групата изискват оценка на справедливи стойности за финансови и за нефинансови активи и пасиви.

Когато оценява справедливата стойност на актив или пасив, Групата използва наблюдаеми данни, доколкото е възможно. Справедливите стойности се категоризират в различни нива в йерархията на справедливите стойности на базата на входящите данни в техниките за оценка, както следва:

- Ниво 1: котирани цени (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви.
- Ниво 2: входящи данни различни от котирани цени, включени в Ниво 1, които, пряко (т.е. като цени) или косвено (т.е. получени от цени), са достъпни за наблюдаване за актива или пасива.
- Ниво 3: входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на наблюдаеми пазарни данни (ненаблюдаеми входящи данни).

Ако входящите данни, използвани за оценка на справедливата стойност на актива или пасива, могат да се категоризират в различни нива от йерархията на справедливите стойности, тогава оценката на справедливата стойност се категоризира в нейната цялост в това ниво от йерархията на справедливите стойности, чиято входяща информация е от значение за цялостната оценка.

Групата признава трансфери между нивата на йерархията на справедливите стойности към края на отчетния период, през който е станала промяната.

Повече информация за допусканията, направени при оценка на справедливите стойности, е включена в следните бележки:

- Бележка 26 – Финансови инструменти.

Бележки към консолидирания финансов отчет

5. Промяна в значимите счетоводни политики

Групата е приложила първоначално МСФО 15 (виж А) и МСФО 9 (виж Б) от 1 януари 2018 година. Някои други нови стандарти са също в сила от 1 януари 2018 година, но те нямат съществен ефект върху финансовия отчет на Групата.

В резултат от избраните методи за преминаване от Групата при прилагането на тези стандарти, съпоставимата информация в този финансов отчет не е била преизчислена, за да отрази изискванията на новите стандарти.

За Групата възниква ефект от първоначалното прилагане на МСФО 15 и МСФО 9 към 1 януари 2018 г.

А. МСФО 15 Приходи от договори с клиенти

МСФО 15 създава цялостна рамка за определяне на това дали, колко и кога се признава прихода. Този стандарт заменя МСС 18 Приходи, МСС 11 Договори за строителство и свързаните разяснения. Съгласно МСФО 15, приходът се признава, когато клиентът получи контрол върху стоките или услугите. Определянето на времето, в което се прехвърля контрола – към определен момент във времето или с течение на времето изисква преценка.

Групата е приложила МСФО 15 с прилагане на метода на кумулативния ефект (без да използва практически улеснения), като ефекта от първоначално прилагане на този стандарт е признат директно в капитала към датата на първоначално прилагане (това е 1 януари 2018 г.). Съответно информацията представена за 2017 година не е била преизчислена – именно, представена е както в предишния период съгласно изискванията на МСС 18, МСС 11 и свързаните разяснения. В допълнение, изискванията за оповестяване съгласно МСФО 15 в своята цялост не са били приложени за съпоставимата информация.

Основни категории приходи

(a) Продажби на собствена продукция и стоки: Съгласно МСС 18 приходите по тези договори се признаваха, когато е възможно да бъде направена разумна преценка за продуктите, които могат да бъдат върнати, в случай, че всички останали критерии за признаване на приходи са изпълнени. Съгласно МСФО 15, приход се признава, когато продукцията и стоките се предадат на клиента или се предадат на транспортните дружества или се доставят в складовете на клиенти, което се приема, че е момента в който клиент получава контрол върху продуктите и стоките.

(b) Продажби на транспортни услуги: Съгласно МСС 18 приходи от услуги се признаваха, когато клиента консумира услугата, което се приемаше, че е момента, в който клиента приема услугата и се прехвърлят свързаните рискове и ползи. Съгласно МСФО 15, приход се признава, в момента, в който клиента консумира услугата.

(c) Други услуги: Съгласно МСС 18 приходи от услуги се признаваха, когато клиента консумира услугата, което се приемаше, че е момента, в който клиента приема услугата и се прехвърлят свързаните рискове и ползи. Съгласно МСФО 15, приход се признава, в момента, в който клиента консумира услугата.

Б. МСФО 9 Финансови инструменти

МСФО 9 Финансови инструменти определя изискванията за признаване и оценяване на финансови активи, финансови пасиви и някои договори за покупка или продажба на нефинансови активи. Този стандарт заменя МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване.

Бележки към консолидирания финансов отчет

5. Промяна в значимите счетоводни политики (продължение)

В резултат от прилагането на МСФО 9, Групата е приела последващите промени в МСС 1 Представяне на финансовите отчети, който изисква обезценките на финансови активи да бъдат представени като отделна позиция в отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход. В предходни периоди Групата бе възприела подхода да включва обезценката на търговските вземания в другите разходи. В допълнение, Групата е приела последващите промени в МСФО 7 *Финансови инструменти: Оповестявания*, които са приложени към оповестяванията в 2018 година, но като цяло не са приложени към съпоставимата информация.

Следващата таблица обобщава ефекта, нетно от данъци, от преминаването към МСФО 9 върху началните салда на резервите, печалбите и загубите и неконтролиращото участие (за описание на метода на преминаване виж (iii).

В хиляди лева	*Бел.*	**Ефект от прилагане на МСФО 9 върху началните салда на собствения капитал**
Печалби и загуби		
Признаване на очаквани кредитни загуби съгласно МСФО 9	*(ii)*	(117)
Данъчен ефект		-
Ефект към 1 януари 2018		(117)

(i) Класификация и оценяване на финансови активи и финансови пасиви

МСФО 9 включва три основни категории за класификация на финансовите активи: измервани по амортизируема стойност, по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (ССДВД) и по справедлива стойност в печалба или загуба (ССППЗ). Класификацията на финансовите активи съгласно МСФО 9 основно се базира на бизнес модела, по който се управлява финансовия актив и характеристиките на паричните му потоци. Стандартът елиминира съществуващите в МСС 39 категории държани до падеж, кредити и вземания и на разположение за продажба. Съгласно МСФО 9, деривативи, внедрени в договори, където приемния актив е финансов актив в обхвата на стандарта, никога не се разделят. Вместо това, хибридният финансов инструмент като цяло се оценява за класификация. МСФО 9 в голяма част запазва съществуващите изисквания в МСС 39, относно класификацията и оценяването на финансовите пасиви.

Прилагането на МСФО 9 няма значителен ефект върху счетоводните политики на Групата по отношение на финансовите пасиви и деривативните финансови инструменти.

Обяснение на това, как Групата класифицира и оценява финансови инструменти и отчита свързаните с тях печалби и загуби, съгласно МСФО 9, е оповестено в бележка 32 (m).

Бележки към консолидирания финансов отчет

5. Промяна в значимите счетоводни политики (продължение)

(i) Класификация и оценяване на финансови активи и финансови пасиви (продължение)

Следващата таблица и приложените към нея бележки по-долу обясняват първоначалните категории на оценяване съгласно МСС 39 и новите категории на оценяване съгласно МСФО 9 за всеки клас на финансовите активи и финансовите пасиви на Групата към 1 януари 2018 г.

В хиляди лева	*Бел.*	**Първоначална класификация съгласно МСС 39**	**Нова класификация съгласно МСФО 9**	**Първонача лна балансова стойност съгласно МСС 39**	**Нова балансова стойност съгласно МСФО 9**
Финансови активи					
Вземания от свързани лица	*27*	Кредити и вземания	Амортизирана стойност	80	80
Търговски и други вземания	*17*	Кредити и вземания	Амортизирана стойност	22,539	22,422
Пари и парични еквиваленти	*18*	Кредити и вземания	Амортизирана стойност	31,596	31,596
Общо финансови активи				54,215	54,098

Търговски и други вземания, които са били класифицирани като кредити и вземания съгласно МСС 39 са класифицирани сега по амортизирана стойност. При преминаване към МСФО 9 към 1 януари 2018 г. е признато увеличение от 117 хил. лева в натрупаната загуба от обезценка на тези вземания.

В хиляди лева	*Бел.*	**Първоначална класификация съгласно МСС 39**	**Нова класификация съгласно МСФО 9**	**Първонача лна балансова стойност съгласно МСС 39**	**Нова балансова стойност съгласно МСФО 9**
Финансови пасиви					
Обезпечени банкови заеми	*20*	Други финансови пасиви	Други финансови пасиви	(18,790)	(18,790)
Задължения към свързани лица	*27*	Други финансови пасиви	Други финансови пасиви	(86)	(86)
Търговски и други задължения	*25*	Други финансови пасиви	Други финансови пасиви	(21,573)	(21,573)
Общо финансови пасиви				(40,449)	(40,449)

Бележки към консолидирания финансов отчет

5. Промяна в значимите счетоводни политики (продължение)

(ii) Обезценка на финансови активи

МСФО 9 замества модела „възникнали загуби" в МСС 39 с модела на „очакваната кредитна загуба" (ОКЗ). Новият модел за обезценка се прилага за финансовите активи оценявани по амортизирана стойност, активи по договори с клиенти и дългови инвестиции по ССДВД, но не и за инвестиции в капиталови инструменти. Съгласно МСФО 9 кредитните загуби се признават по-рано отколкото съгласно МСС 39.

(iii) Преминаване

Промените в счетоводните политики в резултат от прилагането на МСФО 9 са приложени ретроспективно, с изключенията посочени по-долу:

- Групата е използвала изключението да не преизчислява съпоставимата информация за предходни периоди по отношение на изискванията за класификация и оценяване (включително обезценка). Съответно съпоставимите периоди не са били преизчислени. Информацията, представена за 2017 най-общо не отразява изискванията на МСФО 9, а по-скоро тези, съгласно МСС 39.

- следващите оценки са направени на базата на фактите и обстоятелствата, които са съществували към датата на първоначалното прилагане:

  - определяне на бизнес модела, в който се държи финансовия актив.

  - определяне и отменяне на предходно определяне на определени финансови активи и финансови пасиви като оценявани по ССПЗ.

Бележки към консолидирания финансов отчет

6. Приходи

Ефектът от първоначалното прилагане на МСФО 15 върху приходите от договори с клиенти на Групата е оповестен в бележка 5. Поради избрания от Групата подход за преминаване на МСФО 15 съпоставимата информация не е била преизчислена, за да отрази новите изисквания.

А. Категории приходи

Групата генерира приходи основно от продажбата на собствена продукция и предоставянето на транспортни услуги на своите клиенти във връзка с реализацията на продажбите на продукция и стоки. Другите приходи включват основно приходи от наем на земеделска земя и приходи от предоставени услуги.

В хиляди лева	**2018**	**2017**
Приходи от договори с клиенти	174,900	181,669
Други приходи		
Наеми	226	228
	175,126	181,897

Б. Разбивка на приходите по договори с клиенти

В следващата таблица приходите по договори с клиенти се разбиват по основни географски пазари, основни продукти и линии на услуги и време на признаване на приходите.

В хиляди лева	**2018**	**2017**
Основни географски пазари		
България	64,266	69,368
Държави от Европейски съюз	33,642	34,077
Други европейски държави	22,748	20,403
Други региони	54,244	57,821
	174,900	181,669
Продажби на собствена продукция	122,056	125,985
Продажби на транспортни услуги	44,845	47,153
Продажби на стоки	7,448	7,946
Други услуги	551	585
	174,900	181,669
Време на признаване на приходите		
Продуктите се прехвърлят към определен момент във времето	174,900	181,669
Приходи от договори с клиенти	174,900	181,669
Други приходи	226	228
	175,126	181,897

Бележки към консолидирания финансов отчет

6. Приходи (продължение)

В. Баланси по договори

Следващата таблица предоставя информация за вземанията, активите и пасивите по договори с клиенти.

В хиляди лева	*Бел.*	31 декември 2018	1 януари 2018
Вземания, които са включени в „търговски и други вземания“	*17*	26,077	21,206
Пасиви по договори с клиенти	*25*	(1,432)	(660)

Пасивите по договори с клиенти са свързани основно с получени авансови плащания от клиенти за продажби на готова продукция, за които приходите се признават с течение на времето. Те ще бъдат признати за приход при реализиране на продажбата.

Сумата от 660 хил. лева, призната в пасивите по договори в началото на периода е била призната за приход за периода, завършващ на 31 декември 2018 г.

6. Приходи (продължение)

Г. Задължения за изпълнение и политики за признаване на приходи

Приходът се оценява на база на възнаграждението, определено в договора с клиента. Групата признава приход, когато прехвърля контрола върху стоката или услугата към клиента.

Следващата таблица предоставя информация за естеството и времето на удоволетворяване за задълженията за изпълнение в договорите с клиенти, включително съществените условия за плащане и свързаните политики за признаване на приходи.

Тип продукт/ услуга	Естество и времеви параметри на удовлетворяване на задълженията за изпълнение, включително съществени условия за плащане	Признаване на приходи съгласно МСФО 15 (приложимо от 1 януари 2018 г.)	Признаване на приходи съгласно МСС 18 (приложимо преди 1 януари 2018 г.)
Продажби на собствена продукция и стоки	Клиентите получават контрол върху продуктите от продукция и стоки, според договорения метод на доставка съгласно Инкотермс. CPT – контролът върху продукцията се прехвърля при доставка до договорено между страните местоположение. CIF – контролът върху продукцията преминава към купувача от момента на натоварване на борда на плавателния съд. EXW – контрола върху продукцията преминава към купувача от склада на продавача. DAP – Продавачът поема разходите и рисковете свързани с транспортирането на стоките до определен адрес. Фактурите се издават в съответствие с договорните условия и са обичайно платими в рамките на 90 дни.	Предприятието признава приходите, когато предприятието удовлетвори задължението за изпълнение, като прехвърли обещаната стока или услуга (т.е. актив) на клиента. Даден актив е прехвърлен, когато клиентът получи контрол върху този актив.	Приходите се признаваха в съответствие с договорните условия, т.е. в момента, в който е изпълнено условието на доставка. Приходите се признаваха към този момент, само ако може надеждно да се определи размера на приходите и разходите, получаването на възнаграждението е вероятно и няма продължаващо участие в управлението на стоките.
Продажба на транспортни услуги	Транспортните услуги се фактурират съвместно с продажбата на продукция и стоки, или отделно в зависимост от договорните отношения с клиентите. Те са обичайно платими в рамките на 90 дни.	Приходите се признават след извършване на съответната транспортна услуга.	Приходите се признаваха след извършване на съответната транспортна услуга.
Други продажби	Другите продажби се фактурират в момента на тяхното извършване (когато представляват услуги) или съгласно договорните отношения (при приходи от наеми).	Приходите се признават с течение на времето, в което се предоставят услугите, или при извършване на конкретната услуга.	Приходите се признаваха с течение на времето, в което се предоставят услугите, или при извършване на конкретната услуга.

Бележки към консолидирания финансов отчет

7. Други доходи

В хиляди лева	*Бел.*	2018	2017
Приходи от неустойки		1,916	1,406
Възстановен акциз		378	10
Печалба от продажба на имоти, машини съоръжения и оборудване		238	-
Приходи от финансиране	*23*	142	143
Промяна в допусканията на провизиите		89	54
Приходи от излишък на материални запаси		57	32
Печалба от продажба на материали		34	25
Обратно проявление на обезценка на вземания, нетно	*17*	-	34
Други		827	664
		3,681	2,368

Приходите от неустойки са във връзка с неизпълнение на договорни задължения от клиенти.

8. Разходи за материали

В хиляди лева	2018	2017
Основни материали	27,054	28,837
Консумативи и спомагателни материали	4,551	5,087
Резервни части	3,002	2,869
Други материали	325	289
	34,932	37,082

Бележки към консолидирания финансов отчет

9. Разходи за външни услуги

В хиляди лева	*Бел.*	**2018**	**2017**
Морски и железопътен транспорт		29,154	28,505
Автомобилен транспорт		13,999	16,055
Добив и транспорт на суровина		10,328	9,242
Концесионни възнаграждения	*29*	3,678	3,709
Поддръжка и ремонт		2,485	2,339
Охрана		1,452	1,278
Консултантски услуги		1,315	1,198
Наеми		1,103	879
Комисионни		1,088	1,207
Застраховки		936	950
Транспорт на служители		768	791
Реклама		343	415
Пощенски и куриерски услуги		155	138
Минни услуги		147	114
Телекомуникационни и интернет услуги		115	107
Разходи за членски внос		109	99
Други		1,377	1,777
		68,552	68,803

10. Разходи за персонала

В хиляди лева	**2018**	**2017**
Разходи за заплати	25,063	23,840
Разходи за осигуровки	4,023	3,695
	29,086	27,535

Средносписъчен състав на персонала към 31 декември 2018 г. е 1,289 (2017: 1,345).

11. Други оперативни разходи

В хиляди лева	*Бел.*	2018	2017
Данъци и такси		543	502
Командировки		507	491
Отписани имоти, машини, съоръжения и оборудване		329	136
Представителни разходи		287	289
Дарения		175	181
Обезценка на материални запаси		47	129
Отписани вземания	*17*	2	30
Провизии нетно		-	560
Други		618	794
		2,508	3,112

12. Финансови приходи и разходи

Признати в печалби или загуби

В хиляди лева	*Бел.*	2018	2017
Лихвен приход от заеми и вземания		157	121
Нетни печалби от валутни курсови разлики		723	-
Финансови приходи		880	121
Лихвени разходи по финансови пасиви отчитани по амортизирана стойност	*20*	(247)	(744)
Банкови такси и комисиони		(222)	(260)
Нетни загуби от валутни курсови разлики		-	(193)
Лихва от дисконтиране на провизии за възстановяване на терена	*24*	(104)	(127)
Лихва от дисконтиране на провизия за пенсиониране	*22*	(51)	(51)
Други		(2)	(34)
Финансови разходи		(626)	(1,409)
Нетни финансови приходи/(разходи) признати в печалби или загуби		254	(1,288)

Бележки към консолидирания финансов отчет

13. Имоти, машини, съоръжения и оборудване

В хиляди лева	Земи	Кариери	Сгради	Машини	Съоръжения	Транспортни средства	Стопански инвентар	В процес на изграждане	Общо
Отчетна стойност									
Баланс към 1 януари 2017	19,166	41,835	28,195	70,466	37,862	10,628	1,877	2,443	212,472
Придобити активи	3,615	3,447	504	3,472	635	951	112	10,493	23,229
Трансфер от активи в процес на изграждане	2	399	1,141	746	344	25	51	(2,708)	-
Други рекласификации	(1,544)	1,606	(62)	-	-	-	-	-	-
Отписани активи	(649)	(123)	(1,040)	(1,406)	(255)	(1,047)	(78)	(144)	(4,742)
Ефект от промените в обменни курсове	61	180	(71)	(317)	121	(83)	(28)	(1)	(138)
Баланс към 31 декември 2017	**20,651**	**47,344**	**28,667**	**72,961**	**38,707**	**10,474**	**1,934**	**10,083**	**230,821**
Баланс към 1 януари 2018	20,651	47,344	28,667	72,961	38,707	10,474	1,934	10,083	230,821
Придобити активи	5,023	1,884	755	1,434	434	985	99	16,862	27,476
Придобити активи при бизнес комбинация	40	-	9	-	-	-	-	-	49
Трансфер от активи в процес на изграждане	581	647	7,024	3,923	5,342	-	367	(17,884)	-
Други рекласификации	(4,993)	4,993	267	-	3	-	-	(147)	123
Отписани активи	(854)	(2,061)	(241)	(1,310)	(81)	(1,426)	(88)	(43)	(6,104)
Ефект от промените в обменни курсове	2	41	156	192	9	48	2	8	458
Баланс към 31 декември 2018	**20,450**	**52,848**	**36,637**	**77,200**	**44,414**	**10,081**	**2,314**	**8,879**	**252,823**

Бележки към консолидирания финансов отчет

13. Имоти, машини, съоръжения и оборудване (продължение)

В хиляди лева	Земя	Кариери	Сгради	Машини	Съоръжения	Транспортни средства	Стопански инвентар	В процес на изграждане	Общо
Амортизация и загуби от обезценка									
Баланс към 1 януари 2017	291	20,147	12,608	54,935	16,342	8,098	1,438	49	113,908
Амортизация за годината	-	2,694	1,259	3,667	1,939	590	102	-	10,251
Обратно проявление на загуби от обезценка	-	-	-	(21)	-	-	-	-	(21)
Отписани активи	-	-	(1,015)	(1,143)	(253)	(977)	(66)	-	(3,454)
Ефект от промените в обменни курсове	-	104	63	(243)	67	(60)	(22)	2	(89)
Баланс към 31 декември 2017	**291**	**22,945**	**12,915**	**57,195**	**18,095**	**7,651**	**1,452**	**51**	**120,595**
Баланс към 1 януари 2018	291	22,945	12,915	57,195	18,095	7,651	1,452	51	120,595
Придобити активи при бизнес комбинация	-	-	6	-	-	-	-	-	6
Амортизация за годината	-	3,777	1,102	3,752	1,852	592	109	-	11,184
Обратно проявление на загуби от обезценка	-	-	-	(45)	-	-	-	-	(45)
Други рекласификации	-	-	267	-	3	-	-	-	270
Отписани активи	-	-	(233)	(958)	(70)	(1,415)	(88)	(3)	(2,767)
Ефект от промените в обменни курсове	-	15	66	126	5	29	1	-	242
Баланс към 31 декември 2018	**291**	**26,737**	**14,123**	**60,070**	**19,885**	**6,857**	**1,474**	**48**	**129,485**
Балансова стойност									
Към 1 януари 2017	**18,875**	**21,688**	**15,587**	**15,531**	**21,520**	**2,530**	**439**	**2,394**	**98,564**
Към 31 декември 2017	**20,360**	**24,399**	**15,752**	**15,766**	**20,612**	**2,823**	**482**	**10,032**	**110,226**
Към 31 декември 2018	**20,159**	**26,111**	**22,514**	**17,130**	**24,529**	**3,224**	**840**	**8,831**	**123,338**

Бележки към консолидирания финансов отчет

13. Имоти, машини, съоръжения и оборудване (продължение)

През 2018 и 2017 г. Групата не е признала обезценка на имоти, машини и съоръжения.

Рекласификации

Към 31 декември 2018 г. Групата е направила анализ на класификацията на активите по категории. В тази връзка е направена рекласификация 4,993 хил. лева от „Земи" към „Кариери".

Заложени активи

Групата е учредила залог върху машини, съоръжения и оборудване на стойност 22,702 хил. лева в полза на финансови институции във връзка със сключени договори за банкови кредити, договори за овърдрафт и издаване на банкови гаранции.

Имоти, машини, съоръжения в процес на изграждане

В процес на изграждане към края на годината са проекти свързани с основната дейност на Групата, включващи:

- нов филтърносушилен цех във фабрика Ветово на стойност 2,447 хил. лева;
- нова линия за млени продукти във фабрика Ветово на стойност 931 хил. лева;
- модернизация на обезводняваща секция в промивен цех във фабрика Ветово на стойност 589 хил. лева;
- нова линия за калциниран каолин във фабрика Каолиново на стойност 339 хил. лева;
- нова фабрика в гр. Дулово на стойност 559 хил. лева.

Тест за обезценка

Към 31 декември 2018 г. и 2017 г., Групата е извършила тест за обезценка на обектите генериращи парични потоци за дейността си в Украйна, Сърбия и България. Не е идентифицирана необходимост от обезценка. Основните допускания и резултатите от извършения тест са оповестени в бележка 14 Нематериални активи и репутация.

14. Нематериални активи и репутация

В хиляди лева	Репутация	Лицензи	Софтуер	Други	Общо
Отчетна стойност					
Баланс към 1 януари 2017	8,928	1,100	1,618	2,854	14,500
Придобити активи	-	334	24	28	386
Отписани активи	-	-	(70)	(6)	(76)
Ефект от промените в обменни курсове	(42)	(2)	(4)	8	(40)
Баланс към 31 декември 2017	**8,886**	**1,432**	**1,568**	**2,884**	**14,770**
Баланс към 1 януари 2018	8,886	1,432	1,568	2,884	14,770
Придобити активи	-	25	138	37	200
Придобити активи при бизнес комбинация	1,068	-	-	2,135	3,203
Отписани активи	-	(5)	(3)	-	(8)
Ефект от промените в обменни курсове	(47)	1	(7)	11	(42)
Баланс към 31 декември 2018	**9,907**	**1,453**	**1,696**	**5,067**	**18,123**
Амортизация и загуби от обезценка					
Баланс към 1 януари 2017	6,887	629	1,237	1,131	9,884
Амортизация за годината	-	136	90	143	369
Амортизация на отписани активи	-	-	(70)	-	(70)
Ефект от промените в обменни курсове	-	(2)	(3)	(7)	(12)
Баланс към 31 декември 2017	**6,887**	**763**	**1,254**	**1,267**	**10,171**
Баланс към 1 януари 2018	6,887	763	1,254	1,267	10,171
Амортизация за годината	-	132	116	174	422
Амортизация на отписани активи	-	(5)	(3)	-	(8)
Ефект от промените в обменни курсове	-	1	(6)	2	(3)
Баланс към 31 декември 2018	**6,887**	**891**	**1,361**	**1,443**	**10,582**
Балансова стойност					
Към 1 януари 2017	**2,041**	**471**	**381**	**1,723**	**4,616**
Към 31 декември 2017	**1,999**	**669**	**314**	**1,617**	**4,599**
Към 31 декември 2018	**3,020**	**562**	**335**	**3,624**	**7,541**

Активи, придобити при бизнескомбинация

През 2018 г. „Каолин" ЕАД е придобило 100% от капитала на „Еве" ЕООД и „Захид Кварц". При придобиването, Групата е направила разпределение на разграничимите активи и репутация. При теста за обезценка на ОГПП, съдържащ репутация, активите на „Еве" ЕООД са разпределени като част от ОГПП – Устрем (България).

Бележки към консолидирания финансов отчет

14. Нематериални активи и репутация (продължение)

Тест за обезценка на обекти генериращи парични потоци (ОГПП), съдържащи репутация

За целите на теста за обезценка репутацията е разгледана като част от съответните ОГПП. Обобщената балансова стойност на репутацията разпределена към всеки ОГПП е, както следва:

В хиляди лева	**2018**	**2017**
Устрем (България)	2,323	1,255
Огнеупорни Глини (България)	517	517
	2,840	1,772
Компоненти с незначителна репутация	180	227
	3,020	1,999

*ОГПП Устрем включва фабрика Устрем и активите на Магма-97 АД и Еве ЕООД.

Възстановимите стойности на посочените ОГПП са определени на база на техните справедливи стойности, намалени с разходите по продажба. Ръководството на Групата е извършило тест за обезценка на ОГПП, като са използвани следните допускания:

Основни допускания

ПКСП (Украйна)

Дисконтов процент 19.10% (2017: 19.10%), парични потоци в съответствие с одобрения бизнесплан на Дружеството за периода 2019-2023 и терминална стойност.
При определяне на модела за обезценка и използваните в него допускания, ръководството е взело предвид продължаващата сложна политическа и икономическа обстановка в Украйна към 31 декември 2018 г.
В резултат на оценката, Ръководството не идентифицира необходимост от обезценка на активите на ПКСП през 2018 г. и 2017 г.

Захид Кварц (Украйна)

Дисконтов процент 19.10%, парични потоци в съответствие с одобрения бизнесплан на Дружеството за периода 2019-2023 и терминална стойност.
При определяне на модела за обезценка и използваните в него допускания ръководството е взело предвид продължаващата сложна политическа и икономическа обстановка в Украйна към 31 декември 2018 г.
В резултат на оценката, Ръководството не идентифицира необходимост от обезценка на активите на Захид Кварц през 2018 г.

Потенциалният ефект от продължаващата политическа и икономическа криза е трудно да се предскаже, но ръководството не изключва възможността за още по-тежки ефекти върху украинската икономика, което може да наложи признаването на допълнителни обезценки на активите на дъщерните дружества на Каолин оперираци в Украйна.

Устрем (България) и Огнеупорни Глини (България)

Дисконтов процент 7.70% (2017: 8.55%), парични потоци в съответствие с одобрения бизнесплан на ОГПП за периода 2019-2023 и терминална стойност. Не е идентифицирана необходимост от обезценка за двата обекта генериращи парични потоци за 2018 г. и за 2017 г.

Юго Каолин и Копови Уб (Сърбия)

Дисконтов процент 9.50% (2017: 12.17%), парични потоци в съответствие с одобрения бизнесплан на Дружеството за периода 2019-2023 и терминална стойност.

В резултат на оценката, Ръководството не идентифицира необходимост от обезценка на активите в Сърбия през 2018 г. и 2017 г.

14. Нематериални активи и репутация (продължение)

Терминални стойности

Терминалните стойности са определени на база на очаквания доход преди лихви, амортизации и данъци през 2023 г. и ръст от 1% за ОГПП в България и 2% за ОГПП в чужбина.

Към 31 декември 2018 възстановимите стойности на Обектите генериращи парични потоци са:

В хиляди лева	**31.12.2018**	
	Балансова стойност	**Възстановима стойност**
Юго Каолин (Сърбия)	10,805	11,855
Копови (Сърбия)	8,889	12,430
Устрем (България)	6,008	9,011
ПКСП (Украйна)	5,201	5,381
Огнеупорни Глини (България)	2,880	6,544
Захид Кварц (Украйна)	1,410	1,501

Следващата таблица представя чувствителността на възстановимите стойности към основните допускания, използвани в модела за оценка:

В хиляди лева		**Увеличение**		**Намаление**	
		Захид Кварц	ПКСП	Захид Кварц	ПКСП
31 декември 2018					
Дисконтов процент	10% движение	1,369	5,035	1,646	5,758
Коефициент на терминална стойност	10% движение	1,668	5,824	1,334	4,938

Възстановимите стойностти на ОГПП Юго Каолин, Копови, Устрем и Огнеупорни Глини са значително по-високи от балансовата им стойност.

Следващата таблица представя движението на репутацията:

В хиляди лева	31 декември 2017	Ефект от промените в обменни курсове, признати в ДВД	Придобити активи при бизнес комбинация	31 декември 2018
Устрем (България)	1,255	-	1,068	2,323
Огнеупорни Глини (България)	517	-	-	517
	1,772	-	1,068	2,840
Компоненти с незначителна репутация	227	(47)	-	180
	1,999	(47)	1,068	3,020

14. Нематериални активи и репутация (продължение)

В хиляди лева	31 декември 2016	Ефект от промените в обменни курсове, признати в ДВД	Загуба от обезценка	31 декември 2017
Устрем (България)	1,255	-	-	1,255
Огнеупорни Глини (България)	517	-	-	517
	1,772	-	-	1,772
Компоненти с незначителна репутация	269	(42)	-	227
	2,041	(42)	-	1,999

15. Данъци

Разходи за данъци

В хиляди лева	**2018**	**2017**
Данъци признати в печалби или загуби		
Текущ данък		
Данък за текущата година	2,807	3,357
Данък за предходната година	4	-
	2,811	3,357
Отсрочен данък		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	(5)	(400)
	(5)	(400)
Общо разходи за данъци	2,806	2,957

Равнение на ефективната данъчна ставка

В хиляди лева	**2018**	**2018**	**2017**	**2017**
Печалба за периода		21,259		27,676
Общо разходи за данъци		2,806		2,957
Печалба преди данъци		24,065		30,633
Корпоративен данък, базиран на законовата данъчна ставка	10.00%	2,406	10.00%	3,063
Други промени във временните данъчни разлики		(3)		(118)
Непризнати разходи за данъчни цели		174		182
Непризнати приходи за данъчни цели		(14)		(14)
Други промени		243		(156)
	11.66%	2,806	9.65%	2,957

Бележки към консолидирания финансов отчет

15. Данъци (продължение)

Съответните данъчни периоди могат да бъдат обект на проверка от Данъчните органи до изтичането на 5 години от края на годината, в която е подадена декларация или е следвало да бъде подадена декларация, като могат да бъдат наложени допълнителни данъчни задължения или глоби съобразно интерпретирането на данъчното законодателство. На ръководството на Групата не са известни обстоятелства, които биха могли да доведат до възникване на допълнителни съществени задължения в тази област.

Вземането на Групата за корпоративен данък към 31 декември 2018 г. е в размер на 7 хил. лева (2017: 23 хил. лева) и е включен на ред „Текущи данъци за възстановяване". Задължението на Групата за корпоративен данък към 31 декември 2018 г. е в размер на 122 хил. лева (2017: 372 хил. лева) и е включен на ред „Текущи данъчни задължения".

Признати отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъчни активи и пасиви се дължат на следните позиции:

	Активи		**Пасиви**		**Нетно**	
В хиляди лева	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Имоти, машини и съоръжения	1,007	899	(40)	(38)	967	861
Нематериални активи	-	-	(47)	(39)	(47)	(39)
Вземания	47	61	-	-	47	61
Материални запаси	1,505	1,578	-	-	1,505	1,578
Доходи на служители	306	297	-	-	306	297
Провизии	546	560	-	-	546	560
Данъчни активи (пасиви)	3,411	3,395	(87)	(77)	3,324	3,318
Нетиране на данъците	(87)	(77)	87	77	-	-
Нетни данъчни активи (пасиви)	3,324	3,318	-	-	3,324	3,318

Бележки към консолидирания финансов отчет

15. Данъци (продължение)

Движения на отсрочените данъци през годината

В хиляди лева	**Баланс 1 януари 2018**	**Признати в печалби и загуби**	**Ефект от промените в обменни курсове**	**Баланс 31 декември 2018**
Имоти, машини и съоръжения	861	107	(1)	967
Нематериални активи	(39)	(8)	-	(47)
Вземания	61	(14)	-	47
Материални запаси	1,578	(73)	-	1,505
Доходи на служители	297	9	-	306
Провизии	560	(16)	2	546
	3,318	5	1	3,324

В хиляди лева	**Баланс 1 януари 2017**	**Признати в печалби и загуби**	**Ефект от промените в обменни курсове**	**Баланс 31 декември 2017**
Имоти, машини и съоръжения	541	297	23	861
Нематериални активи	(40)	1	-	(39)
Вземания	53	8	-	61
Материални запаси	1,571	7	-	1,578
Доходи на служители	220	77	-	297
Провизии	556	10	(6)	560
	2,901	400	17	3,318

16. Материални запаси

В хиляди лева	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Материали и консумативи	5,187	5,473
Продукция	18,139	18,580
Стоки	824	394
	24,150	24,447

През 2018 г. Групата отчита обратно проявление на обезценка на продукция (нетно) до размера на признатата в предходни периоди обезценка в размер на 550 хил. лева. Продукцията е вложена повторно в производствения цикъл. През 2017 г. Групата отчита разходи за намаление на стойността на материалните запаси (нетно) до нетна реализируема стойност в размер на 20 хил. лева. Сумите отчетени през 2018 г. и 2017 г. са посочени на реда „Изменение в наличностите от готова продукция и незавършено производство".

Бележки към консолидирания финансов отчет

16. Материални запаси (продължение)

Продукция

В хиляди лева	**2018**	**2017**
Баланс на 1 януари	18,580	17,181
Изменение в резултат на производство и реализация	(913)	1,549
Липси, излишъци, брак (нетно)	(98)	(222)
Увеличение (намаление) на стойността до нетната реализируема стойност (нетно)	550	(20)
Ефект от промените в обменни курсове	20	92
Баланс на 31 декември	18,139	18,580

Изменение в наличностите от готова продукция и незавършено производство

В хиляди лева	**2018**	**2017**
Изменение в резултат на производство и реализация	(913)	1,549
Капитализирани в баланса	7	94
Липси, излишъци, брак (нетно)	(98)	(222)
(Намаление)/възстановяване на стойността до по-ниската от стойността на придобиване и нетната реализируема стойност (нетно)	550	(20)
Изменение в наличностите от готова продукция и незавършено производство	(454)	1,401

17. Търговски и други вземания

В хиляди лева	*Бел.*	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Търговски вземания	*26*	26,077	21,206
Други вземания	*26*	236	229
Предоставени заеми		34	619
Данъчни вземания (ДДС и други)		586	485
		26,933	22,539

През 2018 г. Групата отчита нетно разходи за обезценка на Търговски и други вземания в размер на 108 хил. лева, от които 137 хил. лева са разходи за обезценка през годината и 29 хил. лева са обратно проявление на обезценка. (2017: Групата отчита нетно приходи от обратно проявление на обезценка на Търговски и други вземания в размер на 34 хил. лева, от които 41 хил. лева са разходи за обезценка през годината и 75 хил. лева са обратно проявление на обезценка). През 2018 г. са отписани Търговски и други вземания в размер на 2 хил. лева (2017: 30 хил. лева).

Експозицията на Групата към кредитен и валутен риск, и загуби от обезценка свързани с търговски и други вземания, са представени в бележка 26.

18. Пари и парични еквиваленти

В хиляди лева	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Пари в брой	49	57
Суми по банкови сметки	15,273	31,539
Пари и парични еквиваленти	15,322	31,596
Пари и парични еквиваленти в отчета за паричните потоци	15,322	31,596

Бележки към консолидирания финансов отчет

19. Капитал и резерви

	Обикновени акции	
В хиляди акции	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Издадени към 1 януари	50,000	50,000
Издадени към 31 декември – напълно изплатени	50,000	50,000

Обикновени акции

Регистрираният капитал на Дружеството-майка се състои от 50,000,000 на брой обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лев за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от Общото събрание на акционерите.

Резервите включват:

Законови резерви

Законовите резерви се формират и използват в съответствие със законовите изисквания в съответните държави на Дружествата, част от Групата.

Други резерви

Другите резерви се формират от разпределение на финансовите резултати по решение на органите на управление на Дружествата, част от Групата.

Съгласно решение на едноличния собственик на капитала на Дружеството-майка от 28 юни 2018 г. реализираната през 2017 г. печалба в размер на 23,317 хил. лева. е разпределена към други резерви.

През 2018 г. по решение на Общото събрание на „Каолин Ендустриел Минераллер“ 143 хил. лева са разпределени от печалба към други резерви.

Бележки към консолидирания финансов отчет

20. Заеми и кредити

Тази бележка дава информация за договорните условия на лихвоносните заеми на Групата, които се отчитат по амортизирана стойност. За повече информация за експозицията на Групата към лихвен, валутен и ликвиден риск, вижте бележка 26.

В хиляди лева	31.12.2018	31.12.2017
Нетекущи пасиви		
Банкови заеми	-	5,206
Общо нетекущи	-	5,206
Текущи пасиви		
Банкови заеми	5,206	13,584
Общо текущи	5,206	13,584
Общо заеми и кредити	5,206	18,790

Условия и график на изплащане

Условията по заемите са както следва:

				31 декември 2018		31 декември 2017	
	Валута	Номинален Лихвен процент	Година на падеж	Номинална стойност	Балансова стойност	Номинална стойност	Балансова стойност
В хиляди лева							
Банков заем	BGN	1.80%	2019	5,206	5,206	18,790	18,790
Общо лихвоносни задължения				5,206	5,206	18,790	18,790

Към 31 декември 2018 г. Групата има договорена кредитна линия за овърдрафт и за издаване на банкови гаранции и акредитиви в размер на 27,382 хил. лева (2017: 27,382 хил. лева). Усвоени са суми в размер на 9,386 хил. лева за банкови гаранции и акредитиви (2017: 2,315 хил. лева).

Към 31 декември 2018г. Групата има договорен неусвоен инвестиционен заем в размер на 19,558 хил. лева.

Групата е предоставила като обезпечение за наличните заеми, овърдрафти и банкови гаранции дълготрайни материални активи и материални запаси.

Бележки към консолидирания финансов отчет

20. Заеми и кредити (продължение)

Равнение на движението на задълженията към паричните потоци от финансова дейност

В хиляди лева	*Бел.*	Заеми	Пут опция	Общо
Баланс на 1 януари 2017		25,299	3,938	29,237
Промени на парични потоци от финансовата дейност				
Изплащане на получени заеми		(6,559)	-	(6,559)
Платени лихви		(694)	-	(694)
Плащане на деривативни инструменти		-	(2,934)	(2,934)
Общо промени от финансовата дейност		(7,253)	(2,934)	(10,187)
Други промени				
Прихващане срещу вземане		-	(1,004)	(1,004)
Разходи за лихви	*12*	744	-	744
Общо други промени		744	(1,004)	(260)
Баланс към 31 декември 2017		18,790	-	18,790
Баланс на 1 януари 2018		18,790	-	18,790
Промени на парични потоци от финансовата дейност				
Изплащане на получени заеми		(13,535)	-	(13,535)
Платени лихви		(296)	-	(296)
Общо промени от финансовата дейност		(13,831)	-	(13,831)
Други промени				
Разходи за лихви	*12*	247	-	247
Общо други промени		247	-	247
Баланс към 31 декември 2018		5,206	-	5,206

Бележки към консолидирания финансов отчет

21. Потенциални задължения

Към 31 декември 2018 г. Групата има следните задбалансови ангажименти свързани с договори за добро изпълнение с клиенти и доставчици и концесионни договори с Министерство на енергетиката.

Банкови гаранции в полза на трети лица

Банка Издател	**Бенефициент**	**Валута**	**Сума хил. лева**
„Уникредит Булбанк" АД	Клиенти	EUR	1,369
„Уникредит Булбанк" АД	Министерство на енергетиката	BGN	2,042
„Уникредит Булбанк" АД	Доставчици	EUR	5,910
„Уникредит Булбанк" АД	Доставчици/Клиенти	BGN	101
BANKA INTESA	Клиенти	RSD	20
Общо банкови гаранции			**9,442**
Общо задбалансови ангажименти			**9,442**

Към 31 декември 2017 г. Групата има следните задбалансови ангажименти свързани с договори за добро изпълнение с клиенти и доставчици и концесионни договори с Министерство на енергетиката.

Банкови гаранции в полза на трети лица

Банка Издател	**Бенефициент**	**Валута**	**Сума хил. лева**
„Уникредит Булбанк" АД	Клиенти	EUR	1,369
„Уникредит Булбанк" АД	Министерство на енергетиката	BGN	889
„Уникредит Булбанк" АД	Доставчици/Клиенти	BGN	54
Общо банкови гаранции			**2,312**
Общо задбалансови ангажименти			**2,312**

Бележки към консолидирания финансов отчет

22. Доходи на наети лица

В хиляди лева	31.12.2018	31.12.2017
Задължение за планове с дефинирани доходи при пенсиониране	1,401	1,567
Общо задължения за доходи на наети лица	1,401	1,567

Задължения за планове с дефинирани доходи при пенсиониране

Групата има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионират в Групата, в съответствие с изискванията на съответното законодателство, където Групата извършва дейност.

Съобразно тези разпоредби, при прекратяване на трудовия договор на служител, придобил право на пенсия, работодателят му изплаща обезщетение на база на трудовият му стаж.

Приблизителният размер на задълженията за планове с дефинирани доходи при пенсиониране към всеки отчетен период и признатите разходи за обезщетения се базират на актюерски доклади, а за несъществените дружества в Групата, те се базират на оценки на ръководството.

Планът за дефинирани доходи (задължение за изплащане на доход при пенсиониране) е нефинансиран.

Движения на настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи

В хиляди лева	2018	2017
Настояща стойност на задълженията към 1 януари	1,567	1,401
Платени суми	(133)	(76)
Разходите за настоящи услуги	118	89
Разходи за лихви	51	51
Преоценки:		
Актюерски (печалби)/загуби от промени в демографски предположения	(202)	96
Ефект от промените в обменни курсове	-	6
Настояща стойност на задълженията към 31 декември	1,401	1,567

Разходи признати в печалби или загуби

В хиляди лева	2018	2017
Разходи за текущи услуги	118	89
Лихви върху задължението	51	51
	169	140

Суми признати в друг всеобхватен доход

В хиляди лева	2018	2017
Актюерски (печалби)/загуби от промени в демографски предположения	(202)	96
	(202)	96

Актюерски предположения

Основните актюерски предположения към датата на отчета са представени както следва:

	2018	2017
Дисконтов процент към 31 декември	3.21%	3.7%
Бъдещо увеличение на заплатите	1-3.4%	1-3.4%

Бележки към консолидирания финансов отчет

23. Отсрочени приходи

В хиляди лева	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Предоставено финансиране	1,077	1,219
Други	76	115
	1,153	1,334
Нетекущи	936	1,077
Текущи	217	257
	1,153	1,334

На Групата са отпуснати няколко финансирания. Финансиранията са свързани с амортизируеми активи и се признават като приход за периодите, пропорционално на начисляването на амортизацията.

24. Провизии

В хиляди лева	**Рекултивация**	**Други**	**Общо**
Баланс на 1 януари 2017	6,217	659	6,876
Направени през периода	560	42	602
Използвани през периода	(476)	(50)	(526)
Реинтегрирани през периода	(18)	(2)	(20)
Рекласификация към Търговски и други задължения	-	(29)	(29)
Лихви от дисконтирането	127	-	127
Ефект от промените в обменни курсове	44	-	44
Баланс към 31 декември 2017	6,454	620	7,074
Придобити при бизнес комбинация	75	-	75
Направени през периода	519	8	527
Използвани през периода	(193)	(3)	(196)
Реинтегрирани през периода	(592)	-	(592)
Рекласификация към Търговски и други задължения	-	(4)	(4)
Лихви от дисконтирането	104	-	104
Ефект от промените в обменни курсове	5	-	5
Баланс към 31 декември 2018	6,372	621	6,993
Нетекущи	6,279	-	6,279
Текущи	93	621	714
Баланс към 31 декември 2018	6,372	621	6,993

Рекултивация

Съгласно договорите за предоставяне на концесии, Групата има задължение за рекултивация на терените в края на периода на концесията. Рекултивацията ще се извършва на база утвърдени програми за рекултивация в предвидените от концесионните договори и законодателство срокове.

Други

Начислените други провизии са свързани с поземлените имоти в площта на кариерите на Групата.

Бележки към консолидирания финансов отчет

25. Търговски и други задължения

В хиляди лева	31.12.2018	31.12.2017
Текущи		
Търговски задължения	12,968	12,706
Задължения към персонала	3,711	3,443
Задължения към осигурителни предприятия	712	661
Получени аванси	-	660
Данъчни задължения	474	379
Задължения за концесионни плащания	2,824	2,613
Други задължения	957	1,111
Търговски и други задължения	21,646	21,573

Експозицията на Групата към валутен и ликвиден риск свързан с търговски и други задължения е оповестена в бележка 26.

26. Финансови инструменти

Ефектът от първоначално прилагане на МСФО 9 върху финансовите инструменти на Групата е оповестен в бележка 5. Поради избрания метод за преминаване, сравнителната информация не е била преизчислена, за да отрази тези нови изисквания.

(а) Счетоводни класификации и справедливи стойности

Ръководството е извършило анализ на финансовите инструменти, по които Групата е страна към датата на финансовия отчет, за да бъдат определени техните справедливи стойности и съответните им нива в йерархията на справедливите стойности.

(i) към 31 декември 2018 г. и към 31 декември 2017 г. Групата не е страна по финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност.

Посочената по-долу информация за справедливи стойности е представена единствено за целите на оповестяването.

(ii) Ръководството счита, че справедливите стойности на следните финансови инструменти са разумни приближения на техните справедливи стойности :

- краткосрочните заеми и вземания (бележка 17 и 20)

- търговски и други задължения (бележка 25)

- парични средства (бележка 18).

Бележки към консолидирания финансов отчет

26. Финансови инструменти (продължение)

(а) Счетоводни класификации и справедливи стойности (продължение)

(iii) Ръководството е направило анализ за определяне на справедливите стойности на дългосрочните финансови инструменти, по които Групата е страна. Ръководството счита, че посочените по-долу дългосрочни финансови инструменти отговарят на критериите за класифициране в трето ниво на йерархията на справедливите стойности.

На база на направените анализи Ръководството счита, че отчетните стойности на посочените по-долу финансови инструменти може да се приемат за разумно приближение до техните справедливи стойности:

- Получени заеми (бележка 20)
- Търговски и други задължения (бележка 25)

Въпреки че Групата смята, че оценките на справедливи стойности са правилни, употребата на различни методики и предположения може да доведе до определяне на различни справедливи стойности.

През отчетния период Групата не е извършила прехвърляне на финансови инструменти между отделните нива на йерархията на справедливите стойности.

(б) Управление на финансовия риск

Групата има експозиция към следните рискове от употребата на финансови инструменти:

- кредитен риск;
- ликвиден риск;
- пазарен риск.

(i) Общи положения за управление на риска

Политиката на Групата за управление на риска се прилага от ръководството. Приоритетите на мениджмънта са да осигури краткосрочните и средносрочните парични потоци при минимизиране на експозицията към финансовите пазари. Дългосрочните инвестиции се управляват така, че да генерират постоянна възвръщаемост.

Политиката на Групата за управление на риска е развита така, че да идентифицира и анализира рисковете, с които се сблъсква Групата, да установява лимити за поемане на рискове и контроли, да наблюдава рисковете и съответствието с установените лимити. Тези политики подлежат на периодична проверка с цел отразяване на настъпили изменения в пазарните условия и в дейността на Групата. Групата, чрез своите стандарти и процедури за обучение и управление, цели да развие конструктивна контролна среда, в която всички служители разбират своята роля и задължения.

(ii) Кредитен риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Групата. Групата е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти - предоставянето на заеми, възникване на вземания от клиенти, депозиране на средства и други. Излагането на Групата на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати към датата на Финансовия отчет.

Търговски и други вземания

Експозицията на Групата към кредитен риск е в резултат на индивидуалните характеристики на отделните клиенти. В допълнение към това, ръководството отчита общоикономически тенденции за индустриите и страните, в които клиентите на Групата оперират, тъй като тези фактори могат да окажат влияние върху кредитния риск, особено в моменти на влошаващи се икономически условия.

Бележки към консолидирания финансов отчет
26. Финансови инструменти (продължение)

(б) Управление на финансовия риск (продължение)

(ii) Кредитен риск (продължение)

Търговски и други вземания (продължение)

Съгласно кредитната политика възприета от Групата, всеки нов клиент се анализира поотделно за кредитоспособността преди да му бъдат предложени стандартните за Групата условия за плащане и доставка. Клиенти, които не отговарят на изисквания показател за кредитоспособност на Групата могат да извършват сделки с Групата само с предплащане. Групата лимитира част от кредитния риск по силата на сключени договори със застрахователни компании.

Групата начислява обезценка, която представлява приблизителна оценка за възникнали загуби по отношение на търговските и други вземания (бележка 32 (n)).

Максималната експозиция към кредитен риск за търговски и други вземания към отчетната дата по географски региони е, както следва:

	Бел.	**Балансова стойност**	
В хиляди лева		**31.12.2018**	**31.12.2017**
Местни		17,145	13,330
Държави от Европейски съюз		6,871	6,048
Други европейски държави		738	566
Други региони		1,593	2,110
	17	26,347	22,054

Максималната експозиция към кредитен риск за търговски и други вземания към отчетната дата по вид клиенти е както следва:

	Балансова стойност	
В хиляди лева	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Крайни клиенти	26,077	21,206
Други	270	848
	26,347	22,054

Обезценка

Времевата структура на търговски и други вземания към датата на отчета е както следва:

	31.12.2018			**31.12.2017**		
В хиляди лева	**Брутна сума**	**Обезценка**	**Нетна сума**	**Брутна сума**	**Обезценка**	**Нетна сума**
Нито просрочени, нито обезценени	19,983	390	19,593	15,808	226	15,582
Просрочени между 1-30 дни	5,107	-	5,107	5,038	-	5,038
Просрочени между 31-90 дни	1,307	61	1,246	1,240	20	1,220
Просрочени над 90 дни	1,066	665	401	1,122	908	214
	27,464	1,116	26,347	23,208	1,154	22,054

Бележки към консолидирания финансов отчет

26. Финансови инструменти (продължение)

(б) Управление на финансовия риск (продължение)

(ii) Кредитен риск (продължение)

Обезценка (продължение)

Очаквана оценка на кредитните загуби за индивидуални клиенти към 31 декември 2018 г.

Групата използва матрица за обезценка за измерване на ОКЗ на търговските вземания от клиенти. Процентът на загубите е базиран на вероятността вземането да напредне през последователни етапи от просрочие до отписване.

31 декември 2018

В хиляди лева	Средно претеглена загуба	Брутна балансова стойност	Загуба от обезценка	Кредитна обезценка
Текущи (непросрочени)	0.50%	17,482	(110)	Не
Просрочени от 1-30 дни	0.55%	5,094	(28)	Не
Просрочени от 31-60 дни	3.25%	1,239	(40)	Не
Просрочени от 61-90 дни	7.14%	14	(1)	Не
Просрочени от 91-180 дни	15.00%	3	-	Не
Просрочени повече от 180 дни	100.00%	60	(60)	Не
Общо вземания с колективни загуби		23,892	(239)	

Търговски и други вземания от несвързани лица включват сумата от 3,572 хил. лева, които се преглеждат за обезценка на индивидуална база. Вземания от свързани лица на стойност 55 хил. лева се преглеждат за обезценка на индивидуална база.

Движението в корективната сметка за обезценка за търговски и други вземания през годината е както следва:

В хиляди лева	Индивидуални обезценки	Колективни обезценки
Баланс към 1 януари 2017	2,132	24
Признати загуби от обезценка	27	14
Обратно проявление на обезценка	(75)	-
Отписани	(955)	-
Ефект от промените в обменни курсове	(11)	(2)
Баланс към 1 януари 2018 по МСС 39	1,118	36
Корекции от първоначално прилагане на МСФО 9	-	117
Баланс към 1 януари 2018 по МСФО 9	1,118	153
Признати загуби от обезценка	52	85
Обратно проявление на обезценка	(29)	-
Отписани	(271)	-
Ефект от промените в обменни курсове	7	1
Баланс към 31 декември 2018	877	239

Бележки към консолидирания финансов отчет

26. Финансови инструменти (продължение)

(б) Управление на финансовия риск (продължение)

(ii) Кредитен риск (продължение)

Обезценка (продължение)

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Към 31 декември 2018 г. ръководството е извършило тест за обезценка на търговските вземания.

Групата смята, че необезценените суми, които са просрочени над 30 дни, са събираеми, на база на историческа информация за плащанията и подробен анализ на кредитния риск на клиентите, включително кредитен рейтинг, когато е наличен.

Качеството на търговски и други вземания се оценява на база на кредитна политика действаща през отчетния период. Групата наблюдава кредитния риск на клиентите като групира търговски и други вземания на база на техните характеристики.

Корективната сметка по отношение на заеми и вземания и инвестиции държани до падеж се използва за отчитане на загуби от обезценка освен ако Групата е убедена, че не е възможно възстановяване на дължимото; към този момент сумите, които се считат за невъзстановими се отписват срещу финансовия актив директно.

Пари и парични еквиваленти

Групата разполага с пари и парични еквиваленти към 31 декември 2018 г., възлизащи на 15,322 хиляди лева (2017: 31,596 хил. лева). Парите и паричните еквиваленти се намират във финансови институции с добър кредитен рейтинг.

Гаранции
Към 31 декември 2018 г. банковите гаранции, издадени по нареждане на Групата в полза на трети лица са основно във връзка с концесионни договори, както и някои по-големи клиенти и доставчици на Групата (виж бележка 21).

Бележки към консолидирания финансов отчет
26. Финансови инструменти (продължение)

(б) Управление на финансовия риск (продължение)

(iii) Ликвиден риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Групата отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, конкретно наличните парични средства и търговски вземания.

Групата посреща нуждите си от ликвидни средства като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и изходящите парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Групата за периода. Към 31 декември 2018 г. Групата разполага с парични средства по банкови сметки и каса в размер на 15,322 хил. лева и неусвоени линии по овърдрафти за 17,996 хил. лева.

Към 31 декември 2018 г. падежите на договорните задължения на Групата (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2018

В хиляди лева	Балансова стойност	Договорни парични потоци	До 6 месеца	6-12 месеца	1-2 години	2-5 години	Повече от 5 години
Недеривативни финансови задължения							
Банкови заеми	5,206	(5,229)	(5,229)	-	-	-	-
Търговски и други задължения	16,749	(16,749)	(16,749)	-	-	-	-
	21,955	(21,978)	(21,978)	-	-	-	-

31 декември 2017

В хиляди лева	Балансова стойност	Договорни парични потоци	До 6 месеца	6-12 месеца	1-2 години	2-5 години	Повече от 5 години
Недеривативни финансови задължения							
Банкови заеми	18,790	(19,220)	(7,584)	(6,389)	(5,247)	-	-
Търговски и други задължения	16,430	(16,430)	(16,430)	-	-	-	-
	35,220	(35,650)	(24,014)	(6,389)	(5,247)	-	-

Бележки към консолидирания финансов отчет

26. Финансови инструменти (продължение)

(б) Управление на финансовия риск (продължение)

(iii) Ликвиден риск (продължение)

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, например брутните кредитни ангажименти и брутните задължения по финансов лизинг (преди изваждане на финансовите разходи).

Тези недисконтирани парични потоци се различават от стойността, включена в баланса, защото стойностите в баланса се базират на дисконтирани парични потоци.

Стойностите на търговските задължения и задълженията към свързани лица са равни на балансовата стойност, посочена в Отчета за финансовото състояние, тъй като ефектът от дисконтиране е незначителен.

(iv) Пазарен риск

Пазарен риск е рискът при промяна на пазарните цени в следствие промяна на курс на чуждестранна валута, лихвени проценти или цени на капиталови инструменти, доходът на Групата или стойността на неговите инвестиции да бъдат засегнати. Целта на управлението на пазарния риск е да се контролира експозицията към пазарен риск в приемливи граници за оптимизиране на възвръщаемостта.

Валутен риск

Групата е изложена на валутен риск при покупки и/или продажби и/или поемане на заеми във валута, различна от функционалната валута – Български лев. От 1999 година обменният курс на Българския лев (BGN) е фиксиран към евро (EUR). Обменният курс е BGN 1.95583 / EUR 1.0.

Лихвата по заемите се деноминира във валутата на заема.

По отношение на други парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранни валути, политиката на Групата е да поддържа нетната си експозиция на приемливо ниво чрез закупуване и продажба на чуждестранни валути на спот курсове, когато е необходимо, за да се изгладят временните дисбаланси.

Излагането на риск от промени във валутните курсове варира през годината в зависимост от обема на извършените международни сделки.

Експозиция към валутен риск

Обобщените количествени данни за експозицията на Групата към валутен риск се предоставя на мениджмънта според политиката за управление на риска, и е както следва:

31 декември 2018 *В хиляди*	**BGN**	**EUR**	**USD**	**RSD**	**UAH**	**TRY**	**RON**
Пари и парични еквиваленти	2,774	5,913	420	7,185	2,293	26	1
Търговски и други вземания	13,382	4,632	96	92,218	30,739	1,549	-
Банкови заеми	(5,206)	-	-	-	-	-	-
Търговски и други задължения	(12,395)	(997)	(134)	(83,497)	(2,944)	(1,901)	-
Нетна експозиция от отчета за финансово състояние	(1,445)	9,548	382	15,906	30,088	(326)	1
Нетна експозиция от отчета за финансово състояние в лева	(1,445)	18,674	654	263	1,856	(105)	1

Бележки към консолидирания финансов отчет

26. Финансови инструменти (продължение)

(б) Управление на финансовия риск (продължение)

(iv) Пазарен риск (продължение)

Експозиция към валутен риск (продължение)

31 декември 2017 *В хиляди*	**BGN**	**EUR**	**USD**	**RSD**	**UAH**	**TRY**	**RUB**
Пари и парични еквиваленти	7,596	11,670	242	8,400	10,860	37	-
Търговски и други вземания	9,732	4,566	153	81,199	22,346	913	4,239
Банкови заеми	(18,790)	-	-	-	-	-	-
Търговски и други задължения	(12,851)	(558)	(35)	(102,892)	(1,775)	(1,463)	-
Нетна експозиция от отчета за финансово състояние	(14,313)	15,678	360	(13,293)	31,431	(513)	4,239
Нетна експозиция от отчета за финансово състояние в лева	(14,313)	30,664	587	(219)	1,835	(221)	119

Следните значими обменни курсове са приложими през годината:

	Среден курс		**Курс към отчетната дата**	
BGN	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
USD 1	1.6576	1.7312	1.7082	1.6308
RSD 1	0.0165	0.0161	0.0165	0.0165
UAH 1	0.0609	0.0650	0.0617	0.0584
TRY 1	0.3432	0.4744	0.3228	0.4302

Анализ на чувствителността

Увеличение на обменния курс на лева, както е представено по-долу срещу USD, RSD, UAH и TRY към 31 декември би увеличило (намалило) собствения капитал и печалби и загуби със сумите показани по-долу. Този анализ се базира на вариациите в обменните курсове на чуждестранна валута, които Ръководството счита за резонно възможни към края на отчетния период. Анализът допуска, че всички променливи, особено лихвени нива, остават непроменени и игнорира всяко влияние на прогнозни продажби и покупки. Анализът е направен на същата база в 2017 г.

	Увеличение		**Намаление**	
Ефект в хиляди лева	**Собствен капитал**	**Печалби и загуби**	**Собствен капитал**	**Печалби и загуби**
31 декември 2018				
USD (10% движение)	-	(64)	-	64
RSD (10% движение)	-	(26)	-	26
UAH (10% движение)	-	(186)	-	186
TRY (10% движение)	-	11	-	(11)
31 декември 2017				
USD (10% движение)	-	(59)	-	59
RSD (10% движение)	-	22	-	(22)
UAH (10% движение)	-	(184)	-	184
TRY (10% движение)	-	22	-	(22)

Бележки към консолидирания финансов отчет

26. Финансови инструменти (продължение)

(б) Управление на финансовия риск (продължение)

(iv) Пазарен риск (продължение)

Лихвен риск
Политиката на Групата е насочена към минимизиране на лихвения риск. Групата отчита лихвен риск за всички свои кредитни позиции по отношение на плаваща надбавка при формиране на цената на привлечените ресурси.

Експозиция към лихвен риск
Към отчетната дата профилът на лихвоносните финансови инструменти на Групата е, както следва:

	Номинална стойност	
В хиляди лева	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Инструменти с фиксирана лихва		
Финансови активи	15,307	32,158
Финансови пасиви	(5,206)	(18,790)
	10,101	13,368

Анализ на чувствителността на справедливата стойност за инструменти с фиксирана лихва

Групата не отчита финансови активи и пасиви с фиксирана лихва по справедлива стойност в печалби и загуби. Поради това, промени в лихвените нива към датата на баланса не биха засегнали печалби и загуби.

(в) Управление на капитала

Целите на Групата във връзка с управление на капитала са да осигури адекватна рентабилност за акционерите като определя цената на продуктите и услугите си, както и инвестиционната си проекти в съответствие с нивото на различните видове риск.

Групата управлява структурата на капитала и прави необходимите поправки в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи.

Ръководството се стреми към устойчиво развитие на Групата и същевременно оптимизиране на възвращаемостта на капитала в средносрочен и дългосрочен аспект.

Бележки към консолидирания финансов отчет

27. Свързани лица

Предприятие-майка и крайно контролиращо лице

Крайното контролиращо лице за Дружеството е „Кварцверке интернешънъл" ГмбХ.

Сделки с ключов ръководен персонал

Възнаграждение на ключов ръководен персонал

Групата счита за ключов управленски персонал членовете на Надзорния съвет и членовете на Управителния съвет на предприятието-майка и членовете на Съвета на директорите и управителите на дъщерните дружества. Възнаграждението на ключовия ръководен персонал се състои от:

В хиляди лева	2018	2017
Краткосрочни доходи на ключов ръководен персонал	2,013	1,637
	2,013	1,637

Други сделки с ключов персонал

В хиляди лева	Стойност на сделките за годината завършваща на 31 декември		Крайни салда към 31 декември	
	2018	2017	2018	2017
Небойша Илинчич – Изпълнителен директор на Юго Каолин (предоставена пут опция)	-	3,938	-	-
Небойша Илинчич – Изпълнителен директор на Юго Каолин (вземане)	-	(1,004)	-	-
Изпълнителен директор на Огнеупорни Глини АД (предоставен заем)-свързано лице до м.02.2018	-	16	-	32
	-	2,950	-	32

Сделки с други свързани лица

В хиляди лева	Стойност на сделките за годината завършваща на 31 декември		Крайни салда към 31 декември	
	2018	2017	2018	2017
Продажба на стоки и услуги / вземания				
Кварцверке ГМБХ - Германия	426	347	36	63
АКВ Украинское Каолиновое Общество	84	78	19	17
Амбергер КаолинверкеЕдуард Кик - Германия	11	64	-	-
Калумите - Люксембург	4	2	-	-
	525	491	55	80
Нетекущи			-	-
Текущи			55	80
Покупка на стоки и услуги / задължения				
АКВ Украинское Каолиновое Общество	686	2,205	50	50
Кварцверке ГМБХ - Германия	368	287	15	29
Глуховицкий Каолиновий Комбинат-Украйна	73	61	4	7
HPF Минералс лимитид - Корея	58	121	-	-
	1,185	2,674	69	86
Нетекущи			-	-
Текущи			69	86

Бележки към консолидирания финансов отчет
27. Свързани лица (продължение)

Финансови сделки със свързани лица

В хиляди лева	Стойност на сделките за годината завършваща на 31 декември		Крайни салда към 31 декември	
	2018	2017	2018	2017
Предоставени заеми и начислени лихви / вземания				
„Кварцверке Интернешънъл" ГмбХ			-	-
- *Предоставени заеми*	587	-		
- *Погасени заеми*	(587)	-		
	-	-	-	-
Нетекущи			-	-
Текущи			-	-

Други сделки със свързани лица

В хиляди лева	Стойност на сделките за годината завършваща на 31 декември		Крайни салда към 31 декември	
	2018	2017	2018	2017
Други / задължения				
Цесия „Кварцверке Интернешънъл" ГмбХ	1,716	-	1,716	-
	1,716	-	1,716	-
Нетекущи			-	-
Текущи			1,716	-

Бележки към консолидирания финансов отчет

28. Дъщерни предприятия и НКУ

Дъщерни предприятия

Списък на дъщерни предприятия на Групата.

	Основно място на бизнес	Собственост в проценти	
		2018	2017
"Магма 97" АД	България	99.48%	99.48%
"Огнеупорни глини" АД	България	98.33%	98.33%
"Еве" ЕООД	България	100.00%	-
"Юго Каолин"	Сърбия	100.00%	100.00%
"ПКСП"	Украйна	51.00%	51.00%
"Каолин Азов"	Украйна	100.00%	90.20%
"Захид кварц"	Украйна	100.00%	-
"Проминерал"	Украйна	93.00%	93.00%
"Силко"	Украйна	51.00%	51.00%
"Еко Грас"	Украйна	51.00%	51.00%
"Каолин Ендустриел Минераллер"	Турция	100.00%	100.00%

През 2018 г. Дружеството е увеличило инвестицията си в дъщерното дружество „Каолин Азов“ с 2,378 хил. лева. Дружеството е придобило останалите дялове в собствеността на „Каолин Азов“ и към 31 декември 2018 г. притежата 100% от дяловете на „Каолин Азов“.

През 2018 г. Дружеството е закупило 100% от дяловете в капитала на „Еве“ ЕООД на стойност 1,760 хил. лева.

През 2018г. чрез дъщерното с дружество „Каолин Азов“ Дружеството е придобило 100% от дяловете на дружеството „Захид Кварц“ на стойност от 1,433 хил. лева.

Бележки към консолидирания финансов отчет

28. Дъщерни предприятия и НКУ (продължение)

Неконтролиращи участия в дъщерни предприятия

Следната таблица обобщава информацията относно дъщерни предприятия на Групата, които имат съществено НКУ, преди вътрешно-групови елиминации.

31 декември 2018

В хиляди лева	**Огнеупорни Глини АД**	**ПКСП**	**Други индивидуално несъществени дъщерни дружества**	**Вътрешно-групови елиминации**	**Общо**
Процент НКУ	**1.67%**	**49.00%**			
Нетекущи активи	1,566	3,770	860		
Текущи активи	1,686	2,955	679		
Нетекущи задължения	(323)	(16)	(68)		
Текущи задължения	(1,316)	(485)	(1,776)		
Нетни активи	**1,613**	**6,224**	**(305)**		
Балансова стойност на НКУ	27	3,050	19	-	3,096
Приходи	3,058	7,063	695		
Печалба (загуба)	194	277	238		
Друг всеобхватен доход	1	-	-		
Общо всеобхватен доход	**195**	**227**	**238**		
Печалба разпределена към НКУ	3	136	1	-	140
Друг всеобхватен доход разпределен към НКУ	-	159	-	162	321
Паричен поток от оперативна дейност	1,306	457	76		
Паричен поток от инвестиционна дейност	(1,312)	(843)	(23)		
Паричен поток от финансова дейност	-	(46)	(82)		
Нетно увеличение (намаление) на пари и парични еквиваленти	**(6)**	**(432)**	**(29)**		

Бележки към консолидирания финансов отчет

28. Дъщерни предприятия и НКУ (продължение)

Неконтролиращи участия в дъщерни предприятия (продължение)

31 декември 2017

В хиляди лева	Огнеупорни Глини АД	ПКСП	Каолин Азов	Други индивидуално несъществени дъщерни дружества	Вътрешно-групови елиминации	Общо
Процент НКУ	**1.67%**	**49.00%**	**9.80%**			
Нетекущи активи	1,784	3,246	309	855		
Текущи активи	1,232	2,772	289	542		
Нетекущи задължения	(281)	(11)	(21)	(201)		
Текущи задължения	(1,317)	(262)	(1,348)	(1,699)		
Нетни активи	**1,418**	**5,745**	**(771)**	**(503)**		
Балансова стойност на НКУ	24	2,815	(75)	7	-	2,771
Приходи	2,803	6,062	323	881		
Печалба (загуба)	88	436	(250)	227		
Друг всеобхватен доход	(8)	-	-	-		
Общо всеобхватен доход	**80**	**436**	**(250)**	**227**		
Печалба разпределена към НКУ	1	214	(24)	(6)	-	185
Друг всеобхватен доход разпределен към НКУ	-	(494)	14	(29)	23	(486)
Паричен поток от оперативна дейност	1,571	649	(278)	404		
Паричен поток от инвестиционна дейност	(1,054)	(904)	-	(84)		
Паричен поток от финансова дейност	(505)	(123)	266	(258)		
Нетно увеличение (намаление) на пари и парични еквиваленти	**12**	**(378)**	**(12)**	**62**		

Бележки към консолидирания финансов отчет

29. Концесионни договори

Към 31 декември 2018 г. и 31 декември 2017 г. „Каолин" ЕАД и неговите дъщерни дружества са страни по дългосрочни концесионни договори. Концесионните плащания се признават за разход в периода, в който са понесени. Годишното концесионно възнаграждение за 2018 г. е 3,678 хил. лева (2017: 3,709 хил. лева). Групата е сключила следните концесионни договори за добив на полезни изкопаеми и строителни материали:

- „Каолин" ЕАД е сключило 11 концесионни договора. Концесионните такси се определят на годишна база и се представят като текущи разходи в печалби и загуби. Годишната концесионна такса за 2018 г. е в размер на 3,067 хил. лева (2017: 3,142 хил. лева);
- „Огнеупорни Глини" АД е сключило 7 концесионни договора за добив на полезни изкопаеми и строителни материали. Концесионните такси се определят на годишна база и се представят като текущи разходи в печалби и загуби. Годишната концесионна такса за 2018 г. е в размер на 87 хил. лева (2017: 72 хил. лева);
- „Магма – 97" АД е сключило 4 концесионни договора за добив на полезни изкопаеми и строителни материали. Концесионните такси се определят на годишна база и се представят като текущи разходи в печалби и загуби. Годишната концесионна такса за 2018 г. е в размер на 59 хил. лева (2017: 69 хил. лева);
- „Еве" ЕООД е сключило 1 концесионен договор за добив на полезни изкопаеми и строителни материали. Концесионните такси се определят на годишна база и се представят като текущи разходи в печалби и загуби. Годишната концесионна такса за 2018 г. е в размер на 8 хил. лева;
- „Юго Каолин" експлоатира 4 находища. Концесионните такси се определят на тримесечна база и се представят като текущи разходи в печалби и загуби. Годишната концесионна такса за 2018 г. е в размер на 178 хил. лева (2017: 196 хил. лева);
- „ПКСГ" експлоатира 2 находища. Концесионните такси се определят на тримесечна база и се представят като текущи разходи в печалби и загуби. Годишната концесионна такса за 2018 г. е в размер на 255 хил. лева (2017: 214 хил. лева);
- „Каолин Азов" експлоатира 2 находища. Концесионните такси се определят на тримесечна база и се представят като текущи разходи в печалби и загуби. Годишната концесионна такса за 2018 г. е в размер на 24 хил. лева (2017: 16 хил. лева).

В някои от концесионните договори са определени плащания на минимални годишни възнаграждения. Следната таблица представя не-дисконтираните минимални концесионни плащания за следващите години, в случай, че концесионните договори не бъдат прекратени.

В хиляди лева

Общо	1 година	1-2 години	2-5 години	Над 5 години
22,782	1,257	1,257	3,769	16,499

30. Събития след датата на отчетния период

Няма събития след датата на отчетния период, изискващи корекции или оповестяване в консолидирания финансов отчет, които са се случили за периода от отчетната дата до датата, когато този консолидиран финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет.

Бележки към консолидирания финансов отчет

31. База за измерване

Този консолидиран финансов отчет е изготвен на базата на историческата стойност, с изключение на следните позиции, които се измерват по алтернативна база към всяка отчетна дата:

Позиции	База за измерване
Деривативни финансови инструменти	Справедлива стойност
Задължението по плана за дефинирани доходи	Настояща стойност на задължението за дефинирани доходи

32. Значими счетоводни политики

Групата е приложила следните нови стандарти и промени в стандарти, включително всички произтичащи от тях промени в други стандарти, с дата на първоначално прилагане 1 януари 2018 г.

- МСФО 15 Приходи от договори с клиенти;
- МСФО 9 Финансови инструменти;
- КРМСФО 22 Сделки в чуждестранна валута и авансово плащане;
- Изменение в МСФО 2 Класификация и оценяване на сделки за плащания на базата на акции;
- Годишните подобрения към цикъла МСФО 2014-2016;
- Изменения МСС 40 Трансфер на инвестиционни имоти.

Ефектите от първоначално прилагане на МСФО 15 и МСФО 9 е оповестена в бележка 5. Останалите промени нямат значителни ефекти върху финансовия отчет на Групата.

Групата е приложила последователно значимите счетоводни политики, представени по-долу, за всички периоди, представени в този финансов отчет.

По-долу е представен индекс на значимите счетоводни политики, за които повече информация е налична на следващите страници:

(a) База за консолидация 53
(b) Приходи от договори с клиенти 53
(c) Безвъзмездни средства предоставени от държавата 54
(d) Финансови приходи и разходи 54
(e) Чуждестранна валута 54
(f) Доходи на наети лица 55
(g) Данъци върху дохода 56
(h) Материални запаси 56
(i) Имоти, машини, съоръжения и оборудване 57
(j) Нематериални активи 57
(k) Разходи за разкривка 58
(l) Разходи по проучване и оценяване 59
(m) Финансови инструменти 59
(n) Обезценка 62
(o) Провизии 65
(p) Лизинг 65

Бележки към консолидирания финансов отчет

32. Значими счетоводни политики (продължение)

(a) База за консолидация

(i) Неконтролиращо участие

НКУ се оценява по пропорционалния дял от разграничимите нетни активи към датата на придобиване.

Промени в дела на Групата в дъщерно предприятие, които не водят до загуба на контрол, се отчитат в собствения капитал.

(ii) Дъщерни дружества

Дъщерни дружества са тези, върху които Групата упражнява контрол. Групата контролира едно предприятие когато има експозиция към, или право на променлива възвращаемост от своето участие и има връзка между власт и доходност. Финансовите отчети на дъщерните дружества се включват в консолидирания финансов отчет от датата, на която е установен контрол, до датата на преустановяването му.

(iii) Загуба на контрол

При загубата на контрол над дъщерно предприятие, Групата отписва активите и пасивите на дъщерното предприятие, и свързаните НКУ и другите компоненти на собствения капитал. Печалбата или загубата, произлизаща от това, се признава в печалбата или загубата за периода. Запазен дял в бивше дъщерно дружество се оценява по справедлива стойност при загубата на контрол.

(iv) Сделки, които се елиминират при консолидация

Вътрешногруповите разчети и сделки и всички нереализирани приходи и разходи, произтичащи от вътрешногрупови сделки, се елиминират. Нереализирани печалби от сделки с асоциирани и съвместни предприятия се елиминират срещу инвестицията до размера на дела на Групата в дружеството. Нереализираните загуби се елиминират по същия начин както нереализираните печалби, но само ако няма доказателства за обезценка.

(b) Приходи от договори с клиенти

Групата прилага първоначално МСФО 15 от 1 януари 2018 г. Информация за счетоводните политики свързани с договори с клиенти е предоставена в бележка 5. Ефектът от първоначалното прилагане на МСФО 15 е описан в бележка 5.

Бележки към консолидирания финансов отчет
32. Значими счетоводни политики (продължение)

(c) Безвъзмездни средства предоставени от държавата

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата, се признават първоначално като отсрочени приходи по справедлива стойност когато има достатъчна сигурност, че ще бъдат получени и че Групата ще изпълни условията, свързани с финансирането; след това те се признават в печалби и загуби като други приходи на систематична база за полезния живот на актива.

Безвъзмездни средства, които компенсират Групата за извършени разходи, се признават в печалби и загуби на систематична база в периодите, в които възникват разходите.

(d) Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи и разходи на Групата включват:

- приходи от лихви;
- разходи за лихви;
- валутни курсови печалби или загуби от финансови активи и финансови пасиви;
- обезценка на финансови активи (различни от търговски вземания);
- нетна печалба или загуба от хеджинг инструменти, които са признати в печалбата или загубата; и
- рекласификацията на нетна печалба призната преди в ДВД.

Лихвени приходи или разходи се признават използвайки метода на ефективния лихвен процент.

(e) Чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се преизчисляват в съответните функционални валути на дружествата от Групата по обменните курсове на датите на транзакциите.

Парични активи и пасиви, деноминирани в чужда валута, се преизчисляват във функционалната валута по обменния курс към отчетната дата. Непарични активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност в чуждестранна валута, се преизчисляват във функционалната валута по курса на датата, на която справедливата стойност е определена. Непарични позиции, които се оценяват по историческа цена в чуждестранна валута, не се преизчисляват.

Бележки към консолидирания финансов отчет

32. Значими счетоводни политики (продължение)

(e) Чуждестранна валута (продължение)

(i) Чуждестранна дейност

Активите и пасивите на чуждестранната дейност, включително репутация и корекции до справедлива стойност, възникващи при придобиването, се преизчисляват в лева по курса, валиден към отчетната дата. Приходите и разходите от чуждестранната дейност се преизчисляват в лева по курса към датите на сделките.

Приходите и разходите от чуждестранни дейности в икономики с хипер инфлация се превалутират в лева по курса към отчетната дата. Преди превалутиране на финансовите отчети на чуждестранни дейност в икономики с хипер инфлация, техните финансови отчети за текущата година се преизчисляват, за да отчетат промените в общите нива на покупателна сила на местната валута. Преизчислението се основава на съответните ценови индекси на отчетната дата.

Валутните курсови разлики се признават в ДВД и се натрупват в резерва от превалутиране в собствения капитал. Ако дейността не е изцяло дъщерно дружество, тогава съответната пропорционлна част от разликата от превалутиране се разпределя към НКУ. Когато чуждестранна дейност е отписана изцяло или частично, така че има загуба на контрол, значително влияние или съвместен контрол, натрупаната сума в резерва от превалутиране за тази чуждестранна дейност се рекласифицира в печалба и загуба като част от резултата от отписването. Ако Групата отписва само част от дела си в дъщерно предприятие, но запазва контрол, тогава съответната пропорционална част от натрупаната сума се преразпределя към НКУ.

(f) Доходи на наети лица

(i) Планове с дефинирани вноски

Задълженията за превеждане на вноски по плановете с дефинирани вноски се признават като разходи когато свързаните услуги се предоставят.

(ii) Планове с дефинирани доходи

Задължението на Групата за планове с дефинирани доходи се изчислява отделно за всеки план, като се прогнозират бъдещите доходи, които служителите са заработили в резултат на положен труд в текущия и предходни периоди и тази сума се дисконтира.

Изчислението на задълженията за дефинирани доходи се извършва всяка година от квалифициран актюер чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици. Групата определя нетния лихвен процент върху нетното задължение по план с дефинирани доходи като прилага дисконтовия процент, използван в началото на периода за дисконтиране на задължението до нетно задължение по планове с дефинирани доходи.

Преоценките, възникващи от планове с дефинирани доходи, представляват актюерски печалби и загуби, които се признават в ДВД. Нетни разходи за лихви и други разходи, свързани с планове за дефинирани доходи, се признават в печалбата или загубата.

(iii) Краткосрочни доходи на наети лица

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се отчетат като разход, когато свързаните с тях услуги се предоставят. Пасив се признава за сумата, която се очаква да бъде изплатена, ако Групата има правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител и задължението може да се оцени надеждно.

Бележки към консолидирания финансов отчет

32. Значими счетоводни политики (продължение)

(g) Данъци върху дохода

Разходът за данъци съдържа текущи и отсрочени данъци. Той се признава в печалби и загуби, освен когато се отнася за бизнес комбинации или за статии, които са признати директно в собствения капитал, или в друг всеобхватен доход.

(i) Текущ данък

Текущият данък е очакваното данъчно задължение или вземане върху облагаемата печалба или загуба за годината, прилагайки данъчните ставки, влезли в сила, или по същество въведени към отчетната дата, и всички корекции за данъчни задължения или вземания за предходни години. Текущият данък включва също данъчни ефекти от дивиденти.

(ii) Отсрочен данък

Отсрочените данъци се изчисляват върху временните разлики между сумите на активите и пасивите, признати във финансовия отчет, и сумите използвани за данъчни цели. Отсрочен данък не се признава за:

- временни разлики от първоначално признаване на активи и пасиви при сделка, която не е бизнес комбинация и която не засяга печалби и загуби, нито за счетоводни, нито за данъчни цели;
- разлики, свързани с инвестиции в дъщерни предприятия и съвместно контролирани предприятия, доколкото е вероятно, че те няма да имат обратно проявление в обозримото бъдеще; и
- облагаеми временни разлики, възникващи от първоначално признаване на репутация.

Отсрочен данък се оценява по данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за обратното проявление на временните разлики, на базата на закони, които са в сила, или са въведени по същество към отчетната дата.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират само ако има правно основание за приспадане на текущи данъчни активи и пасиви и те се отнасят до данъци върху печалбата, наложени от същите данъчни власти на същото дружество.

Актив по отсрочени данъци се начислява за неизползваните данъчни загуби, кредити и намаляеми временни разлики, доколкото е вероятно бъдеща облагаема печалба да бъде налична, срещу която те да могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи се преглеждат към всяка отчетна дата и се намаляват доколкото не е вероятно повече бъдеща изгода да бъде реализирана.

При определянето на текущия и отсрочения данък Групата взема предвид ефекта от несигурни данъчни позиции и дали допълнителни данъци или лихви може да са дължими. Групата смята, че начисленията за данъчни задължения са адекватни за всички отворени данъчни години на базата на оценката на много фактори, включително интерпретиране на данъчни закони и предишен опит. Тази оценка се основава на приблизителни оценки и допускания и може да включва преценки за бъдещи събития. Може да се появи нова информация, според която Групата да промени своите преценки за адекватността на съществуващите данъчни задължения; такива промени в данъчните задължения биха засегнали разхода за данъци в периода, когато такова определяне бъде направено.

Инвестиции в дъщерни дружества
Групата признава отсрочени данъчни активи за всички намаляеми временни разлики, свързани с инвестиции в дъщерни дружества само до размера, който е вероятно да:
(а) временната разлика ще има обратно проявление в обозримо бъдеще; и
(б) ще има налична облагаема печалба срещу, която временната разлика може да се използва.

(h) Материални запаси

Материалните запаси се отчитат по по-ниската от тяхната себестойност и нетна реализуема стойност. Себестойността на материалните запаси се базира на принципа „среднопретеглена стойност". В случая на произведена продукция и незавършено производство, себестойността включва подходящ дял от общопроизводствените разходи.

Бележки към консолидирания финансов отчет

32. Значими счетоводни политики (продължение)

(i) Имоти, машини, съоръжения и оборудване

(i) Признаване и оценка

Имотите, машините, съоръженията и оборудването се оценяват по цена на придобиване, намалена с натрупани амортизации и загуби от обезценка. Когато в имотите, машините, съоръженията и оборудването се съдържат компоненти с различна продължителност на полезен живот, те се отчитат отделно (основни компоненти). Печалби и загуби при отписване на имоти, машини, съоръжения и оборудване се признават в печалбата или загубата.

(ii) Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато е вероятно, че бъдещи икономически ползи от тези разходи ще бъдат получени от Групата.

(iii) Амортизация

Амортизацията се изчислява така, че да се изпише цената на придобиване на имотите, машините, съоръженията и оборудването, намалена с очакваната им остатъчна стойност, на база линейния метод за очакваните им полезни животи, като се обикновено се признава в печалбата или загубата. Активи на лизинг се амортизират за по-късия измежду срока на договора и техния полезен живот, освен когато е почти сигурно придобиването на собствеността върху тях до края на срока на договора. Земите, използвани в добивната дейност, се амортизират и са включени в клас „Кариери". Всички други земи не се амортизират. Очакваните срокове на полезен живот за имоти, машини, съоръжения и оборудване са, както следва:

• сгради	40 години
• кариери	16 – 35 години за срока на концесията
• машини	3 – 12 години
• съоръжения	3 – 12 години
• превозни средства	4 – 10 години
• стопански инвентар	5 – 10 години

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка отчетна дата и се коригират, ако е необходимо.

(j) Нематериални активи

(i) Признаване и оценка

Нематериални активи, придобити от Групата, имащи определен полезен живот, са представени по цена на придобиване, намалена с натрупана амортизация и загуби от обезценки.

(ii) Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато увеличават бъдещата икономическа полза от специфичния актив, за който се отнасят. Всички останали разходи, включително разходи за вътрешно генерирани репутация и търговски марки, се признават като разход в момента на тяхното възникване.

Бележки към консолидирания финансов отчет

32. Значими счетоводни политики (продължение)

(j) Нематериални активи (продължение)

(iii) Амортизация

Амортизацията се изчислява така, че да се изпише цената на придобиване на нематериалните активи, намалена с очакваната им остатъчна стойност, на база линейния метод за очакваните им полезни животи, като обикновено се признава в печалбата или загубата.

Очакваните срокове на полезен живот са, както следва:

- патенти и търговски марки 3 – 20 години
- програмни продукти 2 – 5 години
- други 4 – 5 години

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка отчетна дата и се коригират, ако е необходимо.

(k) Разходи за разкривка

Като част от своите минни дейности, Групата понася разходи за азкривка (отстраняване на слой от почвата несъдържащ полезни изкопаеми) през фаза „Разработване" и през фаза „Производство". Разходите за разкривка понесени през фаза „Разработване" на мината, преди да започне производствената фаза, се капитализират като част от стойността на изграждането на мината и последващо се амортизират за периода на очаквания полезен живот. Капитализирането на разходите за разкривка при разработването се прекратява, когато мината/компонент е въведена в експлоатация и готова за ползване, както е предвидено от ръководството.

Разходите за разкривка отчетени през фазата „Производство" се приема, че водят до две ползи, които са или добив на суровина за производство на продукция, или подобряване на достъпа до полезните изкопаеми, които ще се добиват в бъдеще. Когато ползите от разходите за разкривка се реализират под формата на добив на суровина за производството през периода, разходите за разкривка се отчитат като част от себестойността на добитата суровина. Когато ползите се реализират под формата на подобрен достъп до полезните изкопаеми, които ще се добиват в бъдеще, разходите се признават като нетекущ актив, определен като актив за дейности по разкривка, ако са изпълнени следните критерии:

- бъдещи икономически ползи (подобрен достъп до полезното изкопаемо), са вероятни
- предприятието може да идентифицира компонента от полезно изкопаемото тяло, към който е подобрен достъпът; и
- разходите, отнасящи се до дейностите по разкривка, свързани с този компонент, могат да бъдат надеждно оценени.

Ако не са изпълнени посочените по-горе критерии, разходите за разкривка понесени през периода, се отчитат в печалби или загуби.

При идентифицирането на разграничимите тела полезни изкопаеми се разчита на специалистите, ангажирани с дадената кариера, за да бъде анализиран всеки план на мина.

Активът за дейности по разкривка първоначално се оценява по себестойност, като това включва разходи, извършени пряко за осъществяване на дейността по разкривка, която подобрява достъпа до идентифицирания компонент на полезно изкопаемо, плюс разпределение на общопроизводствените разходи, които могат пряко да бъдат отнесени към тази дейност. Когато понесените разходи за разкривка не могат да бъдат разпределени между актива за дейности по разкривка и производството на материални запаси /добита суровина/ през периода, се използва подходяща база за разпределяне на производствените разходи за разкриване между произведените материални запаси /добита суровина/ и актива за дейности по разкривка. Този измерител на производството се изчислява за идентифицирания компонент на полезно изкопаемото тяло и се използва като база за идентифициране на степента, в която са осъществени допълнителни дейности по създаване на бъдеща полза.

Бележки към консолидирания финансов отчет

32. Значими счетоводни политики (продължение)

(k) Разходи за разкривка (продължение)

Групата използва като най-подходяща база за разпределяне на разходите за разкривка - връзката между очакваното количество отпадъчни минни материали (слой от почвата несъдържащ полезни изкопаеми), които следва да се отстранят за добива на очаквания обем от полезно изкопаемо.

Активът за дейностите по разкривка се отчита счетоводно като допълнение или подобрение на съществуващ актив. Активът за дейностите по разкривка се представя като „Кариери" в бележката към финансовия отчет „Имоти, машини, съоръжения и оборудване".

(l) Разходи по проучване и оценяване

Дейности по проучване и оценяване включват проучването за полезни изкопаеми, определянето на техническата приложимост, и определянето на икономическите изгоди от идентифициран ресурс.

Разходи по проучване и оценяване включват:

- Събиране на данни чрез проучвателни геофизични проучвания
- Проучвателно сондиране и вземане на проби
- Определяне и изследване на обема и качеството на минералните ресурси
- Изследване на транспортни и инфраструктурни изисквания
- Изготвяне на пазарни проучвания и финансови прогнози

Веднъж след като законовите права за проучване са били придобити, разходите по проучване и оценка се отчитат в печалби и загуби при възникване, освен ако ръководството заключи, че бъдещи икономически изгоди е по-вероятно да се реализират, отколкото да не се реализират.

(m) Финансови инструменти

(i) Признаване и първоначално измерване

Търговски вземания и издадените дългови ценни книжа първоначално се признават, когато са възникнали. Всички други финансови активи и пасиви са първоначално признати, когато Групата става страна по договорните условия на инструмента.

Финансов актив (освен търговските вземания без съществен компонент на финансиране) или финансов пасив се измерва първоначално по справедлива стойност плюс, за позиции, които не се отчитат по справедлива стойност през печалба и загуба, разходи по сделката, които са пряко свързани с неговото придобиване или издаване. Търговски вземания без съществен компонент на финансиране се измерват първоначално по цена на транзакцията.

(ii) Класификация и последващо измерване

Финансови активи – Политика приложима от 1 януари 2018 година

При първоначално признаване финансов актив се класифицира като оценяван по: справедлива стойност, ССДВД – дългова инвестиция; ССДВД – капиталова инвестиция; или по ССПИЗ.

Финансовите активи не се рекласифицират след тяхното първоначално признаване, освен ако Групата промени бизнес модела за управление на финансови активи, в който случай всички засегнати финансови активи се рекласифицират от първия ден на първия отчетен период, следващ промяната в бизнес модела.

Финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако отговаря и на двете условия и не е определен по ССПИЗ:

Бележки към консолидирания финансов отчет
32. Значими счетоводни политики (продължение)

(m) Финансови инструменти (продължение)

(ii) Класификация и последващо измерване (продължение)

– държи се в бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и

– съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Финансови активи – Оценка на бизнес модела: Политика, приложима от 1 януари 2018 г.

Групата прави оценка на целите на бизнес модела, в който даден финансов актив се държи на ниво портфейл, тъй като това най-добре отразява начина, по който се управлява бизнеса и се предоставя информация на ръководството. Информацията, която се взема под внимание включва:

– посочените политики и цели на портфейла и действието на тези политики на практика. Включително дали стратегията на ръководството се фокусира върху получаване на договорния лихвен доход, поддържане на определен профил на лихвения процент, съпоставяне на продължителността на финансовите активи с продължителността на всякакви свързани задължения или очаквани парични потоци или реализиране на парични потоци чрез продажба на активите;

– как се оценява и отчита дейността на портфейла пред ръководството на Групата;

– рисковете, които засягат представянето на бизнес модела (и финансовите активи, държани в рамките на този бизнес модел) и как се управляват тези рискове;

– как се компенсират управителите на бизнеса - напр. дали компенсацията се основава на справедливата стойност на управляваните активи или на събраните договорни парични потоци;и

– честотата, обемът и периода на продажбите на финансови активи в предходни периоди, причините за такива продажби и очакванията за бъдещи продажби.

Прехвърлянето на финансови активи на трети страни в сделки, които не отговарят на условията за отписване, не се считат за продажби за тази цел, в съответствие с продължаващото признаване на активи от Групата.

Финансови активи – Оценка дали договорните парични потоци са единствено плащания на главница и лихва: Политиката е приложима от 1 януари 2018 г

За целите на тази оценка „главницата" се определя като справедливата стойност на финансовия актив при първоначално признаване. „Лихвата" се определя като възнаграждение за стойността на парите във времето и за кредитния риск, свързан с непогасената главница през определен период от време и за други основни рискове и разходи по кредитиране (напр. ликвиден риск и административни разходи), както и марж на печалбата.

При оценката дали договорните парични потоци са единствено плащания на главница и лихви, Групата разглежда договорните условия на инструмента. Това включва оценка дали финансовият актив съдържа договорна клауза, която би могла да промени времето или сумата на договорните парични потоци, така че тя да не отговаря на това условие. При извършването на тази оценка Групата взима предвид:

- условни събития, които биха променили размера или времето на паричните потоци;

- условия, които могат да коригират договорната купонна лихва, включително характеристиките с променлива лихва;

- характеристиките за предплащане и удължаване; и

- условия, които ограничават претенциите на Групата към парични потоци от определени активи (напр. функции без право на регрес).

Бележки към консолидирания финансов отчет

32. Значими счетоводни политики (продължение)

(m) Финансови инструменти (продължение)

(ii) Класификация и последващо измерване (продължение)

Характеристика за предплащане съответства на критериите за плащане само на главница и лихви, ако предплащането представлява неизплатена сума на главницата и лихвата върху неизплатената главница, която може да включва разумна допълнителна компенсация за предсрочно прекратяване на договора. Освен това, финансов актив, придобит с отстъпка или премия, до договорната му номинална сума, функция, която позволява или изисква предплащане в размер, който представлява по същество номиналната сума, плюс натрупана (но неизплатена) договорна лихва (която може да включва и разумна допълнителна компенсация за предсрочно прекратяване) се счита за съответстващ с този критерий, ако справедливата стойност на предплащането е незначителна при първоначалното признаване.

Финансови активи - Последващо измерване и печалби и загуби: Политика, приложима от 1 януари 2018 г.

Финансови активи по амортизирана стойност	Тези активи се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективната лихва. Амортизираната стойност се намалява със загубите от обезценка. Приходите от лихви, печалбите и загубите от валутно курсови разлики и обезценката се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба от отписване се признава в печалбата или загубата.

Финансови активи - Политика прилагана преди 1 януари 2018 г.

Групата е класифицирала своите финансови активи в категорията заеми и вземания.

Финансови активи - Последваща оценка и печалби и загуби: Политика прилагана преди 1 януари 2018 година

Заеми и вземания	Оценявани по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва.

Финансови пасиви – Класификация, последващо измерване и печалби и загуби

Финансовите пасиви се класифицират по амортизирана стойност или според ССППЗ. Финансовият пасив се класифицира според ССППЗ ако е класифициран като държан за продажба, като деривати или обозначен като такъв при първоначалното признаване. Финансовите пасиви според ССППЗ се измерват по справедлива стойност, а нетните печалби и загуби, включително разходите за лихви, се признават в печалбата или загубата. Другите финансови пасиви впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективната лихва. Разходите за лихви и валутните печалби и загуби се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба от отписване също се признава в печалбата или загубата.

Бележки към консолидирания финансов отчет

32. Значими счетоводни политики (продължение)

(m) Финансови инструменти (продължение)

(iii) Отписване

Финансови активи

Групата отписва финансов актив, когато договорните права върху паричните потоци от финансовия актив изтичат или когато се прехвърлят правата за получаване на договорните парични потоци от сделка, при която по същество всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив са прехвърлени или при която Групата не прехвърля и не запазва по същество всички рискове и изгоди от собствеността, нито запазва контрол върху финансовия актив.

Групата сключва сделки, при които прехвърля активи, признати в отчета за финансовото състояние, но запазва всички или почти всички рискове и ползи от прехвърлените активи. В тези случаи прехвърлените активи не се отписват.

Финансови пасиви

Групата отписва финансов пасив, когато договорните задължения са изпълнени, анулирани или изтекли. Групата също така отписва финансов пасив, когато неговите условия се променят и паричните потоци от модифицирания пасив са съществено различни, като в този случай се признава нов финансов пасив по справедлива стойност, който се базира на променените условия.

При отписване на финансов пасив разликата между балансовата стойност и платеното възнаграждение (включително всички прехвърлени непарични активи или поети задължения) се признава в печалбата или загубата.

(iv) Компенсация

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и нетната сума се представя в отчета за финансовото състояние, тогава и само тогава, когато Групата има законно право да компенсира сумите и възнамерява или да ги уреди на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

(n) Обезценка

(i) Недеривативни финансови активи

Политика, приложима от 1 януари 2018 г.

Финансови инструменти и активи по договори

Групата признава загуба от обезценка при ОКЗ за финансови активи оценявани по амортизирана стойност. Групата измерва загубата от обезценка по стойност равна на ОКЗ за целия живот на финансовия актив.

Загуба от обезценка на търговски вземания и активите по договор винаги се оценяват в размер равен на ОКЗ за целия живот на финансовия инструмент.

При определяне дали кредитният риск на даден финансов актив е нараснал значително след първоначалното признаване и при оценяването на ОКЗ, Групата взима предвид разумната и обоснована информация, която е подходяща и достъпна без излишни разходи или усилия. Това включва както количествена, така и качествена информация и анализ, основани на историческия опит на Групата и обоснована кредитна оценка и включваща прогнозна информация.

Бележки към консолидирания финансов отчет

32. Значими счетоводни политики (продължение)

(п) Обезценка (продължение)

(i) Недеривативни финансови активи (продължение)

Политика, приложима от 1 януари 2018 г. (продължение)

Финансови инструменти и активи по договори (продължение)

Групата приема, че кредитният риск по даден финансов актив е нараснал значително, ако просрочието е по-голямо от 45 дни.

Групата счита, че финансовия актив е в неизпълнение, когато:
- е малко вероятно кредитополучателят да изплати кредитните си задължения към Групата в пълен размер, без да изисква от Групата действия като реализиране на гаранция (ако има такава); или
- финансовите активи, за които просрочието е по-голямо от 90 дни.

ОКЗ за целия живот са тези ОКЗ, които са резултат от всички възможни събития на неизпълнение през очаквания живот на финансовия инструмент.
Максималния период, който се взема предвид при определяне на ОКЗ е максималният договорен период, през който Групата е изложена на кредитен риск.

Измерване на ОКЗ

ОКЗ са вероятностно претеглени приблизителни оценки на кредитните загуби. Кредитните загуби се отчитат по настояща стойност на всички парични дефицити (тоест разликата между дължимите паричните потоци, които се дължат от едно дружество в съответствие с договора и паричните потоци, които Групата очаква да получи). ОКЗ се дисконтират с ефективния лихвен процент на финансовия актив.

Финансови активи с кредитна обезценка

Към всяка отчетна дата Групата оценява дали финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност са с кредитна обезценка. Финансовият актив е с кредитна обезценка, когато едно или повече събития е възникнало, което има определено влияние върху очакваните бъдещи парични потоци от финансовия актив. Доказателствата, че финансов актив е кредитно обезценен включват следните наблюдаеми данни:
- значителни финансови затруднения на кредитополучателя;
- нарушение на договор като неизпълнение или просрочие над 180 дни;
- преструктурирането на заем или аванс от Групата при условия, които Групата не би разгледала иначе;
- вероятно е кредитополучателят да влезе в несъстоятелност или друга финансова реорганизация.

Представяне на загуба от обезценка за ОКЗ в отчета за финансовото състояние

Загуби от обезценка на финансови активи измерени по амортизирана стойност се приспадат от брутната балансова стойност на активите.

Отписване

Брутната балансова стойност на финансов актив се отписва, когато Групата няма разумни очаквания за възстановяване на финансов актив в неговата цялост или част от него. За индивидуални клиенти, Групата има политика на отписване на брутната балансова стойност, когато финансовият актив е просрочен със 180 дни въз основа на историческия опит от възстановявания на подобни активи. За корпоративни клиенти, Групата извършва индивидуална оценка по отношение на времето и размера на отписването въз основа на това дали има разумно очакване за възстановяване. Групата не очаква значително възстановяване на отписаната сума. Финансовите активи, които обаче са отписани, все още могат да бъдат предмет на дейност по принудително изпълнение, за да се спазят процедурите на Групата за възстановяване на дължимите суми.

Бележки към консолидирания финансов отчет

32. Значими счетоводни политики (продължение)

(п) Обезценка (продължение)

(i) Недеривативни финансови активи (продължение)

Политика, приложима от 1 януари 2018 г. (продължение)

Финансови инструменти и активи по договори (продължение)

Финансовите активи, които не са класифицирани като ССПИЗ, бяха оценени към всяка отчетна дата, за да се определи дали има обективни доказателства за обезценка.

Обективни доказателства, че финансовите активи са обезценени включват:

- неизпълнение или просрочие от длъжник;

- преструктуриране на сума, дължима на Групата при условия, които Групата не би взела иначе под внимание;

- индикации, че длъжникът би бил обявен в несъстоятелност;

- неблагоприятни промени в платежния статус на кредитополучатели;

- наблюдаеми данни, показващи, че е налице измеримо намаление на очакваните парични потоци от група финансови активи.

Финансови активи оценявани по амортизирана стойност	Групата разглежда доказателства за обезценката на тези активи както на индивидуално, така и на колективно ниво. Всички индивидуално значими активи се оценяват поотделно за обезценка. Онези, които не са обезценени след това се оценяват колективно за обезценка, която е възникнала, но все още не е индивидуално идентифицирана. Активи, които не са индивидуално значими, се оценят колективно за обезценка. Колективната оценка се извършва чрез групиране на активи със сходни рискови характеристики.
	При колективната обезценка Групата е използвала историческа информация за възстановяванията и размера на възникналите загуби и е направила корекция, ако настоящите икономически и кредитни условия са такива, че действителните загуби вероятно ще бъдат по-големи или по-малки от предложените от историческите тенденции.
	Загубата от обезценка е изчислена като разлика между балансовата стойност на актива и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент на актива. Загубите са признати в печалбата или загубата и отразени в коректива сметка. Когато Групата е счела, че няма реалистични перспективи за възстановяване на актива, съответните суми са отписани. Ако сумата на загубата от обезценка впоследствие се намали и намалението е обективно свързано със събитие, настъпило след признаването на обезценката, тогава признатата загуба от обезценка се възстановява чрез печалбата или загубата.

Бележки към консолидирания финансов отчет

32. Значими счетоводни политики (продължение)

(п) Обезценка (продължение)

(ii) Нефинансови активи

Към всяка отчетна дата Групата преглежда балансовите стойности на нефинансовите си активи (различни от биологични активи, инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи), за да определи дали има индикации за обезценка. Ако има такива индикации, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. Репутация се тества за обезценка всяка година.

За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП. Репутация, възникнала при бизнес комбинация, се разпределя към ОГПП или групите ОГПП, които се очаква да имат ползи от синергиите от комбинацията.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. Стойността в употреба се базира на бъдещите парични потоци дисконтирани до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите пазарни преценки за цената на парите във времето и риска специфичен за актива или за ОГПП.

Загуба от обезценка се признава в случай, че балансовата стойност на един актив или ОГПП превишава неговата възстановима стойност.

Загуби от обезценка се признават в печалби и загуби. Те се разпределят първо в намаление на балансовата стойност на репутацията, разпределена към ОГПП, и след това в намаление на балансовите стойности на други активи в ОГПП пропорционално.

Загуба от обезценка по отношение на репутацията не се възстановява обратно. За други активи, загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

(о) Провизии

Провизиите се оценяват чрез дисконтиране на очакваните бъдещи парични потоци с лихвен процент преди данъци, който отразява текущата пазарна стойност на парите във времето и рисковете, специфични за задължението. Олихвяването на дисконтираната стойност се признава като финансов разход.

(i) Възстановяване на терена

Групата признава провизии за разходи за възстановяване на концесионните площи съгласно законовите изисквания.

(р) Лизинг

(i) Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг

При възникване на споразумението, Групата определя дали то е, или съдържа лизинг.

При възникване или след повторна оценка на споразумение, което съдържа лизинг, Групата разделя плащания и други изисквани възнаграждения по това споразумение, на такива за лизинг, и такива за други елементи, въз основа на относителните им справедливи стойности. Ако Групата заключи, че за даден финансов лизинг е невъзможно да се разделят плащанията надеждно, актив и пасив се признават в размер, равен на справедливата стойност на базовия актив; в последствие пасивът се намалява, когато се извършват плащанията, и се признава вменен финансов разход върху пасива като се използва диференциалния лихвен процент на Групата.

Бележки към консолидирания финансов отчет

32. Значими счетоводни политики (продължение)

(р) Лизинг (продължение)

(ii) Наети активи

Лизинговите договори, по силата на които на Групата се прехвърлят всички значими рискове и изгоди от собствеността, се класифицират като финансов лизинг. При първоначално признаване наетите активи се отчитат по по-ниската от справедлива стойност и настояща стойност на минималните лизингови плащания. След първоначално признаване, активът се отчита според счетоводната политика, приложима за съответния актив.

Различни от тези лизингови договори са договори за оперативен лизинг и те не се признават в отчета за финансовото състояние на Групата.

(iii) Плащания по лизингови договори

Плащанията по оперативен лизинг се признават в печалби и загуби на база линейния метод за периода на лизинговия договор. Получени лизингови стимули се признават като неразделна част от общите лизингови разходи през периода на договора.

Минималните лизингови вноски по финансов лизинг се разпределят между финансови разходи и намаляване на неуредените задължения. Финансовите разходи се разпределят към всеки период за времето на лизинговия срок така, че да се постигне постоянен периодичен лихвен процент на остатъка от задължението.

Бележки към консолидирания финансов отчет

33. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени

Някои нови стандарти, промени в стандарти и разяснения, одобрени за прилагане от ЕК, могат да бъдат по-рано приложени в годишния период, започващ на 1 януари 2018 и тяхното последващо прилагане е позволено. Въпреки това, тези промени в МСФО не са били по-рано приложени при изготвянето на този финансов отчет и Групата не планира да прилага тези стандарти по-рано.

(a) МСФО 16 Лизинг

Групата е задължена да приложи МСФО 16 Лизинг от 1 януари 2019 г. Групата е оценила ефекта върху финансовия отчет, който ще възникне от първоначалното прилагане на МСФО 16, както е описано по-долу. Реалните ефекти от прилагането на стандарта от 1 януари 2019 г. могат да се променят тъй като новите счетоводни политики биха могли да се променят, докато Групата не представи своите първи финансови отчети, които включват датата на първоначално прилагане.

МСФО 16 въвежда единен, балансов счетоводен модел за отчитане на лизинга от лизингополучателите. Лизингополучателят признава актив за право на ползване, представляващ неговото право на ползване на базовия актив и лизингово задължение, което представлява задължението му да извършва лизингови плащания. Има изключения за признаване за краткосрочни договори за лизинг и лизинги с ниска стойност. Счетоводното третиране от страна на лизингодателя продължава да бъде сходно на настоящия стандарт, т.е. продължава се класификацията на лизинга като финансов или оперативен.

МСФО 16 заменя съществуващите до момента насоки за отчитане на лизинг, включително МСС 17 *Лизинг*, КРМСФО 4 *Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг*, ПКР-15 *Оперативен лизинг-Стимули* и ПКР-27 *Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг.*

(i) Лизинги, в които Групата е лизингополучател

Групата ще признае нови активи и задължения за своите оперативни лизинги на автомобили. Характера на разходите, свързани с тези активи ще се промени сега, тъй като Групата ще признае разход за амортизация на правото на ползване на активи и разход за лихви по лизинговите задължения. Преди Групата признава оперативни лизингови разходи на линейна база за срока на лизинга и признава активи и пасиви само до степента, до която има времева разлика между реалните лизингови плащания и признатия разход.

Към 31 декември 2018 г. бъдещите минимални лизингови плащания на Групата при условията на оперативен лизинг, който не може да бъде прекратен възлизат на 2,034 хил. лева на недисконтирана база.

(ii) Преминаване

Групата планира да прилага МСФО 16 първоначално от 1 януари 2019 г. като използва модифицирания ретроспективен подход. Съответно кумулативния ефект от прилагането на МСФО 16 ще бъде признат като корекция в началното салдо на печалби и загуби към 1 януари 2019 г., без преизчисление на съпоставимата информация.

Групата планира да приложи практическото освобождаване и да наследи дефиницията за лизинг при преминаване. Това означава, че ще приложи МСФО 16 за всички свои договори, които са сключени преди 1 януари 2019 г. и които са определени като лизинг съгласно МСС 17 и КРМСФО 4.

(b) КРМСФО 23 Несигурност относно третиранията за данъка върху дохода

Групата не очаква, че разясненията ще има съществен ефект върху консолидиран финансов отчет в периода на първоначално прилагане, тъй като Групата няма съществени несигурни данъчни позиции.

33. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени (продължение)

(c) Промени в МСФО 9: Характеристики на предплащане с отрицателна компенсация

Групата не очаква, че промените ще имат съществен ефект върху консолидирания финансов отчет в периода на първоначално прилагане, тъй като Групата няма финансови активи с опция за предплащане, които имат отрицателна компенсация.

(d) Промени в МСС 28 Дългосрочни интереси в асоциирани и съвместни предприятия

Групата не очаква, че промените ще имат съществен ефект върху консолидирания финансов отчет в периода на първоначално прилагане.

(e) Промени в МСС 19: Промяна в плана, съкращения или уреждания

Групата не очаква, че промените ще имат съществен ефект върху консолидирания финансов отчет в периода на първоначално прилагане

Промени, издадени от СМСС/КРМСФО, които все още не са одобрени за прилагане от ЕК:

Ръководството счита, че е подходящо да се оповести, че следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са вече издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), все още не са били одобрени за прилагане от ЕК и съответно не са взети пред вид при изготвянето на този финансов отчет. Датите на влизане в сила за тях ще зависят от решението за одобрение за прилагане на ЕК.

(a) МСФО 17 Застрахователни договори

Групата очаква, че тези промени, когато бъдат приложени за първи път, не биха имали съществен ефект върху представянето в самостоятелния финансов отчет на Групата, тъй като Групата не сключва договори в ролята на застраховател.

(b) Други промени

Следните промени не се очаква да имат значително влияние върху финансовия отчет на Групата.

- *Годишни подобрения към цикъла МСФО 2015-2017*
- *Промени в МСФО 10 и МСС 28 Продажба на активи или вноски под формата на активи между инвеститор и неговото асоциирано или съвместно предприятие*
- *Промени в референциите към Концептуалната рамка в МСФО (издадени на 29 март 2018 г.)*
- *Промени в МСФО 3 Бизнес комбинации*
- *Промени в МСС 1 и МСС 8: Определение за съществен*

КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА

„КАОЛИН" ЕАД, ГР. СЕНОВО

ЗА ФИНАНСОВАТА 2018 Г.

НАСТОЯЩИЯТ ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА Е ИЗГОТВЕН В СЪОТВЕТСТВИЕ С РАЗПОРЕДБИТЕ НА ЧЛ. 39 ОТ ЗАКОНА ЗА СЧЕТОВОДСТВОТО

УВАЖАЕМИ АКЦИОНЕРИ,

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НАДЗОРНИЯ СЪВЕТ,

Управителният съвет на „Каолин" ЕАД („Групата", „Дружеството", „Каолин") изготви настоящият доклад за дейността на основание изискванията на разпоредбите на чл. 39 от Закона за счетоводството. Докладът представя коментар и анализ на финансовите отчети и друга съществена информация относно финансовото състояние и резултатите от дейността на Групата.

1. Обща информация за Групата

1.1. Предмет на дейност

Дейността на Дружествата от Групата е свързана с добив, преработка и продажба на индустриални минерали като каолин, кварцов пясък, шамот, варовик, фелдшпат и други. Групата има действащи производствени предприятия в България, Украйна и Сърбия. В допълнение развива значителна търговска дейност в Турция.

1.2. Собственост и управление

Към 31 декември 2018 г. разпределението на акционерния капитал на Групата е както следва:

	Към 31.12.2018		Към 31.12.2017	
	Брой акции	**% от капитала**	**Брой акции**	**% от капитала**
Кварцверке Интернешънал ГмбХ	50,000,000	100%	50,000,000	100%
Общо	**50,000,000**	**100%**	**50,000,000**	**100%**

През 2017 г. дружеството Кварцверке Интернешънал ГмбХ е учредено чрез отделяне на всички акции в „Каолин" ЕАД от Кварцверке ГмбХ.

През 2018 г. Дружеството не е придобивало собствени акции – информация, изисквана по реда на чл. 187д от Търговския закон. Към 31 декември 2018 г. Дружеството не притежава собствени акции.

Наличие на клонове

Каолин ЕАД има регистриран клон в гр. Дулово.

1.2.1. Основен акционер

„Кварцверке Интернешънал" ГмбХ е регистрирано в Германия, като чрез своите дъщерни дружества извършва дейност свързана с добив, производство и търговия с индустриални минерали – предимно каолин, кварцов пясък и фелдшпат.

1.2.2. Корпоративно управление

„Каолин" ЕАД е акционерно дружество с двустепенна система на управление: надзорен и управителен съвет. Надзорният и управителният съвет провеждат редовни заседания, в съответствие с устава на дружеството и Търговския закон.

1.2.3. Надзорен съвет

Настоящият състав на Надзорния съвет на „Каолин" ЕАД е:

Роберт Линдеман-Берк	Председател
Райнер Кирхдьорфер	Член на НС
Евгений Иванов	Член на НС

Информация, изисквана по реда на чл. 247 от Търговския закон

Към 31.12.2018 г. Членовете на НС не притежават акции от капитала на „Каолин" ЕАД. През 2018 г членовете на НС не са придобивали, прехвърляли акции и облигации на дружеството.

Участието на членовете на Надзорния съвет в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаването на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети:

Роберт Линдеман-Берк

I. Участие над 25 %

No.	Дружество	Държава
1.	ЛЛ Глобал Ресорсис СЕ	Германия

II. Участие в управлението

No.	Дружество	Държава	Позиция
1.	Кварцверке ГмбХ	Германия	Директор
2.	АКВ Амбергер Каолинверке Ферваltунгс-ГмбХ	Германия	Директор
3.	Кварцверке Инвест ГмбХ	Германия	Директор
4.	Кварцверке Минералс ГмбХ	Германия	Директор
5.	Балашейскийе Пески АД	Русия	Член на Надзорния съвет
6.	Кварцверке Уляновск ООД	Русия	Член на Надзорния съвет
7.	Кварцверке Рязан АД	Русия	Член на съвета на директорите
8.	Калумите АД	Люксембург	Член на Надзорния съвет
9.	Линдеманн, Лендерс & Ко. Ферваltунгсгезелшафт	Германия	Директор
10.	ЛЛ Глобал Рисорсис СЕ	Германия	Член на Административния съвет и Управляващ Директор
11.	ЛЛ Холдинг ГмбХ	Германия	Директор
12.	КВИ ГмбХ	Германия	Директор
13.	Кварцверке Интернешънал ГмбХ	Германия	Директор

Райнер Кирхдьорфер

I. Участие над 25%

No.	Дружество	Държава
1.	„ХКЛ" Бетайлингунгс- унд Феранцалтунгсгезелшафт Щутгарт ГмбХ	Германия

II. Участие в управлението

No.	Дружество	Държава	Позиция
1.	Алберт Хандтманн Холдинг ГмбХ & Ко. КГ	Германия	Заместник Председател на Консултативния съвет
2.	АКГ Пиецкер КГ	Германия	Заместник Председател на Консултативния съвет
3.	Бауерфайнд АД	Германия	Председател на Надзорния съвет
4.	Конрад Електроник СЕ	Германия	Заместник Председател на Консултативния съвет
5.	Конрад Електроник Регенсбург ГмбХ & Ко. КГ	Германия	Заместник Председател на Консултативния съвет
6.	Кронбанк АД	Германия	Член на Надзорния съвет
7.	ИХТ Индустри- унд Ханделс Тройханд ГмбХ	Германия	Член на Консултативния съвет
8.	МХК Груп АД	Германия	Председател на Надзорния съвет
9.	Кварцверке ГмбХ	Германия	Член на Консултативния съвет
10.	Алфред Талке Спедишън ГмбХ & Ко. КГ	Германия	Член на Консултативния съвет
11.	Райнхард Волф ГмбХ & Ко. КГ	Германия	Член на Консултативния съвет
12.	Дойче Вермьогенсбератунг Актингезелшафт ДВАГ	Германия	Член на Надзорния съвет
13.	Хуго Керн унд Либерс ГмбХ & Ко. КГ	Германия	Член на Надзорния съвет
14.	Дойче Банк АД	Германия	Член на Консултативния съвет
15.	Трокс ГмбХ	Германия	Председател на Надзорния съвет
16.	Мартин Каннегисер Фамилиенщифтунг	Германия	Член на Съвета на настоятелите
17.	ВИФУ Витенер Институт фюр Фамилиенунтернемен Щифтунг	Германия	Член на Съвета на настоятелите
18.	Щифтунг Фамилиенинтернемен	Германия	Член на управителния съвет

Евгений Иванов

I. Участие над 25 % - няма
II. Участие в управлението – няма

1.2.4. Управителен съвет

Настоящият състав на Управителния съвет на „Каолин" ЕАД е:

Волф Харлфингер	Председател на управителния съвет
Димитър Ангелов	Изпълнителен директор
Ивайло Тиманов	Изпълнителен директор
Радомир Чолаков	Изпълнителен директор

Информация, изисквана по реда на чл. 247 от Търговския закон

Към 31.12.2018 г. Членовете на УС не притежават акции от капитала на „Каолин" ЕАД. През 2018 г членовете на УС не са придобивали, прехвърляли акции и облигации на дружеството.

Участието на членовете на Управителния съвет в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаването на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети:

Волф Харлфингер

I. Участие над 25 % - няма
II. Участие в управлението

No.	Дружество	Държава	Позиция
1.	ПКСП ООД	Украйна	Председател на Съвета на директорите
2.	Каолин Ендустриел Минералер ООД	Турция	Представител на Каолин ЕАД в Съвета на директорите
3.	Калумите АД	Люксембург	Член на Съвета на директорите

Димитър Ангелов

I. Участие над 25 % - няма
II. Участие в управлението

No.	Дружество	Държава	Позиция
1.	ПКСП ООД	Украйна	Член на Съвета на директорите
2.	Юго Каолин ООД	Сърбия	Директор
3.	Темос-ГМ ЕООД	България	Управител

Ивайло Тиманов

I. Участие над 25 %

No.	Дружество	Държава
1.	ИТИ Прайм Консулт ЕООД	България
2	Климбо Фаундърс ООД	България
3	Климбо Инвест АД	България

II. Участие в управлението

No.	Дружество	Държава	Позиция
1.	ПКСП ООД	Украйна	Член на Съвета на директорите
2.	Каолин Ендустриел Минералер ООД	Турция	Председател на Съвета на директорите
3	Климбо Инвест АД	България	Член на Съвета на директорите

Радомир Чолаков

I. Участие над 25 % - няма
II. Участие в управлението

No.	Дружество	Държава	Позиция
1.	Каолин Ендустриел Минералер ООД	Турция	Член на Съвета на директорите
2.	Огнеупорни Глини АД	България	Председател на Съвета на директорите
3.	Магма 97 АД	България	Председател на Съвета на директорите

Възнагражденията, получени общо през годината от членовете на съветите

Възнагражденията, получени общо през годината от членовете на УС и НС са в размер на 1,629 хил. лева (2017: 1,366 хил. лева) - информация, изисквана по реда на чл.247(1) т.1. от Търговския Закон.

Възнагражденията на ключовия управленски персонал през годината са оповестени в Бележка 27 към консолидирания финансов отчет.

Правата на членовете на съветите да придобиват акции и облигации на дружеството

Няма ограничение членовете на НС и УС на дружеството да придобиват свободно акции от капитала на дружеството при спазване на приложимия закон.

Договори по чл. 240б, сключени през годината;

Не са сключвани договори с дружеството от членовете на УС и НС или свързани с тях лица, които излизат извън обичайната дейност на дружеството или съществено се отклоняват от пазарните условия.

2. Развитие и резултати от дейността на Групата

2.1. Резултати от дейността

Приходи	**2018**	**2017**	**Изменение**
	'000 BGN	**'000 BGN**	**%**
Продажби на собствена продукция	122,056	125,985	-3%
Продажба на транспортни услуги	44,845	47,153	-5%
Продажба на стоки	7,448	7,946	-6%
Други услуги	777	813	-4%
Общо	**175,126**	**181,897**	**-4%**

За 2018 г. Групата на „Каолин" ЕАД реализира приходи от продажби в размер на 175 млн. лева, което представлява намаление от 4% в сравнение с предходната година. Намалението е резултат от по-ниски приходи от продажба на продукция и оказани транспортни услуги към клиенти.

Таблицата по-долу представя подробна информация за структурата на разходите на Групата по икономически елементи:

Разходи по икономически елементи	**2018**	**2017**	**Изменение**
	'000 BGN	**'000 BGN**	**%**
Разходи за материали	34,932	37,082	-6%
Разходи за външни услуги	68,552	68,803	0%
Разходи за амортизации	11,606	10,620	9%
Разходи за възнаграждения на наети лица	29,086	27,535	6%
Други разходи	2,508	3,112	-19%
Загуба от обезценка на търговски вземания	108	-	100%
Изменение в готова продукция и незавършено производство	454	(1,401)	-132%
Отчетна стойност на продадените стоки	7,750	6,593	18%
Общо	**154,996**	**152,344**	**2%**

Разходите за материали бележат намаление като процент от приходите от продажби с 0,5% (19.9% през 2018г. спрямо 20.4% за 2017 г.).

Разходите за външни услуги се увеличават като процент от приходите от продажби с 1.3% (39.1% за 2018 г., спрямо 37.8% за 2017 г.).

Разходите за възнаграждения на наети лица като процент от приходите от продажби нарастват до 16.6% спрямо 15.1% за 2017 г. Към 31 декември 2018 г. средносписъчният брой на персонала е 1,289 (31 декември 2017 г.: 1,345).

Разходите за амортизация нарастват спрямо предходната година с 1.0 млн. лв. до 11.6 млн. лева.

Резултатът от оперативна дейност е 23.8 млн. лева или 8.1 млн. лева по-нисък спрямо 2017 г. Намалението

се дължи основно на по-ниските приходи от продажба на собствена продукция, услуги и стоки.

Нетните финансови приходи са в размер на 0.3 млн. лева за 2018г. в сравнение с нетни финансови разходи от 1.3 млн. лева през 2017 г. Това се дължи на по-високия размер на положителните курсови разлики през 2018 г. и по-нисък разход за лихви по заеми.

Разходите за данъци за 2018 г. са по-ниски спрямо предходната година с 0.2 млн. лв. Печалбата след данъци за 2018 г. е 21,259 хил. лева спрямо 27,676 хил. лева за 2017 г.

Другият всеобхватен доход е реализирана нетна загуба в размер на 0.9 млн. лева, формирана от резерв от валутна преоценка (-1.1 млн. лева) и преоценка на задължения по план с дефинирани доходи (+0.2 млн. лева).

Общо всеобхватен доход, отнасящ се до акционери на дружеството е 20.4 млн. лева, което е намаление с 7.0 млн. лева спрямо предходната година.

2.2. Финансово състояние

Финансови инструменти Групата използва следните финансови инструменти: търговски и други вземания; пари и парични инструменти; заеми и кредити; търговски и други задължения. Групата няма деривативни финансови инструменти през 2018 г.

Управление на финансовия риск

Финансовият мениджмънт на Групата следва детайлно финансовия и инвестиционен план, които се актуализират редовно.

Управлението на риска на Групата се прилага от централната администрация заедно с Управителния съвет. Приоритетите на мениджмънта са да осигури краткосрочните и средносрочните парични потоци при минимизиране на експозицията към финансовите пазари. Дългосрочните инвестиции се управляват така, че да генерират постоянна възвръщаемост.

Политиката на Групата за управление на риска е развита така, че да идентифицира и анализира рисковете, с които се сблъсква Групата, да установява лимити за поемане на рискове и контроли, да наблюдава рисковете и съответствието с установените лимити. Тези политики подлежат на периодична проверка с цел отразяване на настъпили изменения в пазарните условия и в дейността на Групата. Групата, чрез своите стандарти и процедури за обучение и управление, цели да развие конструктивна контролна среда, в която всички служители разбират своята роля и задължения.

Групата има експозиция към следните рискове от употребата на финансови инструменти:
- кредитен риск;
- ликвиден риск;
- пазарен риск.

Кредитен риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Групата. Групата е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като например при предоставянето на заеми, възникване на вземания от клиенти, депозиране на средства и други. Излагането на Групата на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати към датата на Отчета за финансовото състояние.

Максималната експозиция към кредитен риск за търговски и други вземания от несвързани лица към отчетната дата по географски региони е, както следва:

	Балансова стойност	
В хиляди лева	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Местни	17,145	13,330
Държави от Европейски съюз	6,871	6,048
Други европейски страни	738	566
Други региони	1,593	2,110
	26,347	**22,054**

Ликвиден риск и риск на паричния поток

Групата посреща нуждите си от ликвидни средства като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и изходящите парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност.

Към края на 2018 г. Групата има задължения към финансови институции в размер на 5.2 млн. лева (2017 г.: 18.8 млн. лева). Намалението се дължи на погасяване на заеми съгласно погасителните им планове. Крайният срок за изплащане на задължението към финансови институции е май 2019 г.

Търговските и други задължения на Групата към 31 декември 2018 г. са в размер на 23.1 млн. лева (2017: 21.6 млн. лева).

Към края на 2018 г. Групата разполага с пари и парични еквиваленти в размер на 15.3 млн. лева (2017: 31.6 млн. лева).

Ценови риск

Дружеството не е изложено на съществен ценови риск, поради спецификата на добивната индустрия, където не се наблюдава съществена промяна в цените на продукцията.

2.3. Активи, задължения и капитал

Съотношението собствен капитал към общо активи към 31.12.2018 г. е 81.0% спрямо 74.6% през 2017 г.

Дълготрайните активи представляват 64.4% от общата сума на активите за 2018 г., спрямо 59.2% за предходната година.

През 2018 г. Групата инвестира повече от 27.7 млн. лева в дълготрайни материални и нематериални активи. „Каолин" ЕАД следва инвестиционна политика, насочена към повишаване на качеството на продуктите, ефективността на активите и гарантирането сигурността на доставките на суровини. Инвестициите през 2018 г. бяха направени със собствени средства.

Общата сума на активите е в размер на 208.8 млн. лева към края на текущата година (199.7 млн. лева за 2017г.). Увеличението в общата сума на активите е резултат от инвестициите в дълготрайни материални активи през 2018г.

2.4. Научно-изследователска и развойна дейност

Основният акцент в научно-изследователската и развойна дейност на Групата е разработването на нови продукти и приложения в близко сътрудничество с клиентите.

3. Тенденции за бъдещо развитие и рискове

3.1. Рискове и възможности

Не са идентифицирани значими рискове, които могат да повлияят на дейността на Групата в близко бъдеще.

На Групово ниво съществува разработена система за всеобхватно и ефективно управление на риска. В тази връзка всички потенциални рискове се идентифицират с тяхната вероятност от възникване и се оценяват финансовите последствия от тяхното проявление. Различните видове рискове са класифицирани в зависимост от предварително определен мащаб на тяхното въздействие. Групата прави регулярен анализ за идентифициране на потенциални сериозни рискове. Като резултат от постоянния мониторинг, ръководството се стреми към подобряване на бизнес процесите, прилагайки навременни мерки.

Продуктите, произвеждани от Групата, са с приложение в голям на брой индустрии и като резултат имаме малка зависимост от отделни индустрии или клиенти. Това води до значително намаляване на риска от една страна и от друга, малък риск от загуба на големи клиенти. В отношенията с клиентите договорите са с дългосрочен характер, с което ценовите рискове са сведени до минимум. Голяма част от договорите са сключени в български лева или евро (което е с фиксиран курс към лева) и затова валутните рискове са незначителни.

Ръководството на Групата вярва, че поддържането на високи производствени стандарти и качеството на продукта са адекватни начини за контрол на присъщите рискове в масовото производство на продукти. Виждаме възможности за устойчиво развитие главно в оптимизацията на нашите продукти и услуги, както и постоянен процес по управление на разходите.

3.2. Вероятно бъдещо развитие

Очакваме положително развитие през 2019 г., поради продължаващото положително развитие на българската и европейската икономика. Като цяло се очаква ръст на приходите на консолидирано ниво.

3.3. Планирана стопанска политика

През 2019 Групата планира реализиране на инвестиционни проекти, които имат за цел увеличаване на паричните потоци, както и техническа модернизация на производствената база.

Групата има ясна политика за развитие на персонала си и неговата квалификация. Групата продължава да инвестира в проекта „Дуално обучение" и по-нататъшната квалификация на персонала.

3.4. Отговорност по опазване на околната среда

Според корпоративната философия на Групата опазването на околната среда е сред основните приоритети за постигане на устойчиво развитие. Стратегията на Групата отразява икономическите условия в страните, където тя оперира, както и изискванията на околната среда. Стремежът на Групата е да се постигне високо качество на продукта с минимално въздействие върху околната среда.

Групата има ясно дефинирана политика за околната среда, като стремежът е за оптимално използване на природните ресурси, свеждане до минимум на вредните емисии от своите производствени процеси и прилагане на по-благоприятни за околната среда технологии и производствени инсталации.

3.5. Отговорност към персонала

Със своите наети 1,289 души в България и чужбина Групата е голям работодател (един от най-големите в България). Дружеството следва социално отговорна политика в областите, в които оперира. Много от производствените мощности на Групата се намират в райони с висока безработица, като по този начин за подобрява на ситуацията в тези области. В допълнение Групата участва в проекти за трудова и социална интеграция на малцинствените групи и основният фокус е върху постоянно намаляване на равнището на безработица, на която компанията би могла да въздейства.

Групата предлага стажове за млади хора, като освен това участва с правителствени програми, които понижават временно или постоянно безработицата в районите, където работи.

Служителите на Групата ползват редица социални придобивки, като ваучери за храна, медицинска помощ, допълнителни плащания за събития като пенсиониране, раждане, брак и т.н.

3.6. Събития след датата на отчетния период

Няма събития след датата на отчетния период, изискващи корекции или оповестяване в консолидирания финансов отчет, които са се случили за периода от отчетната дата до датата, когато този консолидиран финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет.

3.7. Отговорност на Ръководството

Според българското законодателство ръководството следва да изготвя доклад за дейността, както и финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на дружеството към края на годината, за неговите финансови резултати от дейността и за паричните потоци, в съответствие с приложимата счетоводна рамка. Дружеството прилага за целите на отчитане по Българското счетоводно законодателство Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приложими в Европейския съюз. Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансови отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка; подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; и изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които са разумни при конкретните обстоятелства.

Ръководството потвърждава, че е действало съобразно своите отговорности, и че финансовият отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приложими в Европейския съюз. Ръководството също така потвърждава, че при изготвяне на настоящия доклад за дейността е представило вярно и честно развитието и резултатите от дейността на предприятието за изминалия период, както и неговото състояние и основните рискове, пред които е изправено. Ръководството е одобрило за издаване доклада за дейността и финансовия отчет за 2018 г.

Волф Харлфингер

/Изпълнителен директор/

Дата: 25.03.2019 г.

КАОЛИН ЕАД
КАОЛИН
СЕНОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Радомир Чолаков

/Изпълнителен директор/

Годишен консолидиран доклад за плащания към правителства на „Каолин“ ЕАД за годината приключваща на 31 декември 2018 г.

База за изготвяне

Този доклад съдържа информация за годишните консолидирани плащания към правителства на „Каолин“ ЕАД („Групата”) за годината приключваща на 31 декември 2018 г. и е изготвен в съответствие с изискванията на чл. 58-62 от Закона за счетоводството.

Съгласно чл. 58 от Закона за счетоводството, предприятията майки, които извършват дейност в областта на добивната промишленост или дърводобива от девствени гори и които са задължени да съставят консолидирани финансови отчети, задължително съставят и консолидиран доклад за плащанията към правителства, освен в случаите предвидени в Закона за счетоводството, когато изготвянето на такъв доклад не е необходимо.

Смята се, че предприятието майка извършва дейност в областта на добивната промишленост или дърводобива от девствени гори, ако някое от неговите дъщерни предприятия извършва дейност в тези области.

В консолидирания доклад се включват само плащания, произтичащи от операции, свързани с добив и дърводобив.

Отчитащи се предприятия

Настоящият доклад включва плащания към правителства, извършени от Дружеството и неговите дъщерни дружества, (заедно наименувани като „Групата” и поотделно като „Дружествата от Групата”), в рамките на отчетния период, приключващ на 31 декември 2018 г.

Дейности

Плащания направени във връзка с дейността в областта на добивната промишленост са оповестени в този доклад.

Правителство

По смисъла на § 1, т. 17 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството „Правителство“ включва национален, регионален или местен орган на държава – членка на Европейския съюз, или на трета държава. Понятието "правителство" включва дирекция, агенция или предприятие, контролирани от органите на държавата.

Проект

Плащанията са оповестени на ниво проект, освен в случаи на плащания, които не могат да се отнесат на ниво даден проект.

По смисъла на § 1, т. 21 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, проектите са оперативни дейности, управлявани по силата на договор, лиценз, лизинг, концесия или подобни правни споразумения, представляващи основание за задължение за плащане към правителство. Ако такива споразумения са свързани помежду си, те се смятат за един проект.

Когато дадени плащания не могат да се определят, отнесат или свържат към конкретни проекти, те се включват като „несвързани с конкретни проекти плащания".

Плащания

Съгласно разпоредбата на § 1, т. 15 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под „Плащане" следва да се разбира платената сума в парично изражение или в натура от предприятие, работещо в добивната промишленост, или от предприятие, работещо в дърводобива от девствени гори, за задължения към правителството по чл. 54, т. 2 от Закона за счетоводството.

Информацията е представена по следните видове плащания:

Данъци върху печалбата и данъци върху доходите

Това са данъци върху доходите платени от Дружествата от Групата. От сумите са изключени плащания на косвени данъци – данък върху добавената стойност, акцизи. Също така са изключени и платените данъци върху доходите на физическите лица;

Концесионни възнаграждения

„Каолин" ЕАД и неговите дъщерни дружества са страни по дългосрочни концесионни договори. за добив на полезни изкопаеми и строителни материали. Концесионнте възнаграждения са определени съгласно сключените концесионни договори от Дружествата в групата.

Друга информация

Основният предмет на дейност на Групата е добив на пясъци и нерудни суровини и тяхната преработка.

Ниво на същественост

В годишния доклад за плащанията към правителства са включени плащания по проекти на стойност над 195,600 лева.

Валута на докладване

Валутата на представяне на информацията в доклада е Български лев.

Плащанията направени в чуждестранна валута различна от Български лев се превалутират за целите на доклада по среден курс за годината.

Плащания в натура

Плащанията в натура се отчитат по стойност и ако е възможно, по обем. През периода Групата не е извършвала плащания в натура.

Доклад за плащания към правителства за 2018 г.

В хил. лева

Държава / Правителство	Данъци върху доходите	Концесионни възнаграждения	Имуществени данъци и такси	Лицензионни такси и други възнаграждения за лицензи	Данък околна среда	Общо
България						
Министерство на енергетиката	-	3,581	-	-	-	3,581
Национална агенция за приходите	2,052	-	-	-	-	2,052
Местен бюджет	-	-	385	-	-	385
Басейнова дирекция	-	13	-	275	-	288
Общо България	**2,052**	**3,594**	**385**	**275**	**-**	**6,306**
Украйна						
Държавен бюджет	67	254	-	14	2	337
Местен бюджет	-	2	-	75	-	77
Общо Украйна	**67**	**256**	**-**	**89**	**2**	**414**
Сърбия						
Министерство на енергетиката и минното дело	-	200	-	-	-	200
Местен бюджет	-	-	39	3	80	122
Общо Сърбия	**-**	**200**	**39**	**3**	**80**	**322**
Италия						
Данъчна администрация - Карара	157	-	-	-	-	157
Общо Италия	**157**	**-**	**-**	**-**	**-**	**157**
Общо	**2,276**	**4,050**	**424**	**367**	**82**	**7,199**

В хил. лева

Държава / Проект	Данъци върху доходите	Концесионни възнаграждения	Имуществени данъци и такси	Лицензионни такси и други възнаграждения за лицензи	Данък околна среда	Общо
България						
Несвързани с конкретен проект плащания	2,052	3,594	385	275	-	6,306
Общо България	**2,052**	**3,594**	**385**	**275**	**-**	**6,306**
Украйна						
Несвързани с конкретен проект плащания	67	256	-	89	2	414
Общо Украйна	**67**	**256**	**-**	**89**	**2**	**414**
Сърбия						
Несвързани с конкретен проект плащания	-	200	39	3	80	322
Общо Сърбия	**-**	**200**	**39**	**3**	**80**	**322**
Италия						
Несвързани с конкретен проект плащания	157	-	-	-	-	157
Общо Италия	**157**	**-**	**-**	**-**	**-**	**157**
Общо	**2,276**	**4,050**	**424**	**367**	**82**	**7,199**

Волф Харлфингер

/Изпълнителен директор/

Дата: 25.03.2015

КАОЛИН ЕАД
КАОЛИН
СЕНОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Радомир Чолаков

/Изпълнителен директор/

КПМГ Одит ООД
бул. „България“ № 45/А
София 1404, България
+359 (2) 9697 300
bg-office@kpmg.com
kpmg.com/bg

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До едноличния собственик на капитала на
„Каолин“ ЕАД

Мнение

Ние извършихме одит на приложения от стр. 1 до стр. 68 консолидиран финансов отчет на „Каолин“ ЕАД („Дружеството“) и неговите дъщерни дружества (заедно „Групата“), съдържащ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2018 г. и консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, представляващи обобщение на по-важните счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Групата към 31 декември 2018 г. и за нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет“. Ние сме независими от Групата в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

КПМГ Одит ООД, българско дружество с ограничена отговорност и фирма-членка на КПМГ мрежата от независими фирми, асоциирани с КПМГ Интернешънъл Кооператив („КПМГ Интернешънъл“), швейцарско юридическо лице

Вписано в Търговския регистър при Агенцията по вписванията
ЕИК 040995851

IBAN BG80TTBB94001527484624
BIC TTBBBG22
Сосиете Женерал Експресбанк АД

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от консолидиран доклад за дейността и доклад за плащанията към правителствата, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на консолидирания доклад за дейността и доклада за плащанията към правителствата, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

а) Информацията, включена в консолидирания доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.

б) Консолидираният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

в) Консолидираният доклад за плащанията към правителствата за финансовата година, за която е изготвен консолидирания финансов

отчет, е предоставен и изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на консолидирани финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови нейната дейност, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Групата.

Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

— идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база

за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

— получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.

— оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

— достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

— оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

— получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на предприятията или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет. Ние носим отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

КПМГ Одит ООД

Иван Андонов
Управител

Мария Пенева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Бул. „България" № 45/А
София 1404, България

28 март 2019 г.